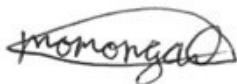


29
14.06.2025

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ ТА СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

**КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, БІЗНЕСУ ТА МАРКЕТИНГОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ**



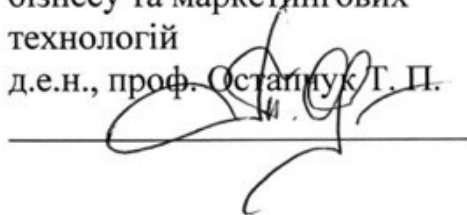
ДУХНИЧ Данііл Юрійович
(здобувач вищої освіти групи ПВ-7)

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

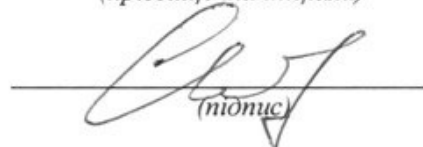
**ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ
ПІДПРИЄМСТВА**

(представлена на здобуття освітнього ступеня «бакалавр»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»)

Допущено до захисту
зав. кафедри менеджменту,
бізнесу та маркетингових
технологій
д.е.н., проф. Остапчук Г. П.

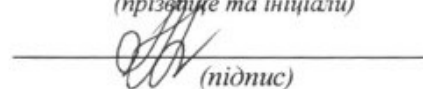


Керівник роботи:
к.е.н., доц. Світличин І. І.
(прізвище та ініціали)



(підпис)

Рецензент
к.е.н., доц. Ігачук Г. Ю.
(прізвище та ініціали)



(підпис)

Анотація

Духнич Д.Ю. Ефективність використання основних засобів підприємства. Рукопис.

Бакалаврська кваліфікаційна робота представлена на здобуття освітнього ступеня «бакалавр», галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Державний університет «Житомирська політехніка», Житомир, 2025.

У бакалаврській кваліфікаційній роботі розглянуто теоретичні та прикладні засади ефективного використання основних засобів підприємства та визначено напрями підвищення ефективності використання основних засобів на підприємстві.

Ключові слова: основні засоби, підприємство, показники ефективності, управління основними засобами, коефіцієнти зносу та придатності, фондівдача, фондомісткість, фондоозброєність, технічний рівень виробництва.

Annotation

Dukhnych D.Yu. Efficiency of use of fixed assets of the enterprise. Manuscript.

The bachelor's qualification work is submitted for the Bachelor's degree, field of knowledge 07 «Management and administration» of specialty 076 «Entrepreneurship, trade and exchange activities». State University «Zhytomyr Polytechnic», Zhytomyr, 2025.

The bachelor's thesis examines the theoretical and practical foundations of efficient utilization of the enterprise's fixed assets and identifies directions for improving the efficiency of fixed assets use at the enterprise.

Keywords: fixed assets, enterprise, efficiency indicators, fixed assets management, depreciation and suitability coefficients, asset turnover, capital intensity, capital-labor ratio, technical level of production.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Сутність та роль основних засобів у діяльності підприємства.....	6
1.2. Система управління використанням основних засобів на підприємстві ..	13
1.3. Система показників оцінки ефективності використання основних засобів.....	20
1.4. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення використання основних засобів підприємства	26
Висновки до розділу 1	32
РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА СТАНУ ТА НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТОВ «СКВИРСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ»	34
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства	34
2.2. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства	42
2.3. Оцінка системи управління використанням основних засобів підприємства	51
2.4. Напрями підвищення ефективності використання основних засобів підприємства	57
Висновки до розділу 2.....	61
ВИСНОВКИ	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	68
Додатки	77

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В умовах сучасної економіки прибутковість і стабільність підприємства значною мірою залежать від того, наскільки оптимально використовуються виробничі ресурси, зокрема основні засоби. У питаннях придбання та управління основними засобами важливо дотримуватись принципу необхідності і достатності, що дозволяє забезпечити ефективність виробничих процесів і досягнення максимального результату при мінімальних витратах.

Ефективне використання основних засобів впливає не тільки на загальний розвиток підприємства, а й безпосередньо на його фінансові результати. Позитивна динаміка показників використання основних засобів сприяє зростанню обсягів випуску продукції, підвищенню продуктивності праці, зниженню витрат на виробництво та його трудомісткості, що в свою чергу призводить до збільшення прибутковості підприємства. Забезпеченість підприємства основними засобами та ефективність їхнього використання є одними з основних чинників, що визначають конкурентоспроможність і фінансову стабільність підприємства на ринку.

Сьогодні питання ефективного використання основних засобів набуває особливої актуальності, оскільки правильно організований процес їх експлуатації може значно вплинути на результативність діяльності підприємства в цілому. Аналіз стану та використання основних засобів дає можливість оцінити техніко-економічні показники, виявити резерви для підвищення ефективності використання ресурсів і забезпечити сталий розвиток підприємства. Таким чином, дослідження ефективності використання основних засобів є надзвичайно важливим для підвищення фінансової стійкості підприємства і забезпечення його довгострокової конкурентоспроможності.

Метою бакалаврської кваліфікаційної роботи є теоретичне узагальнення ефективного використання основних засобів підприємства, а також розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності їх експлуатації та визначення

шляхів оптимізації управління основними засобами ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів».

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі *завдання*:

- розкрити сутність та роль основних засобів у діяльності підприємства;
- висвітлити систему управління використанням основних засобів на підприємстві;
- розглянути систему показників оцінки ефективності використання основних засобів;
- проаналізувати нормативно-правове та інформаційне забезпечення використання основних засобів підприємства;
- надати організаційно-економічну характеристику підприємства;
- здійснити діагностику фінансово-економічного стану підприємства;
- оцінити існуючу систему управління використанням основних засобів підприємства;
- розробити та обґрунтувати напрями підвищення ефективності використання основних засобів підприємства.

Об'єктом бакалаврської кваліфікаційної роботи є процес управління основними засобами підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти ефективного використання основних засобів, а також способи підвищення їх ефективності в діяльності ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів».

Методи дослідження у роботі базувалися на комплексному підході, що поєднує теоретичний аналіз нормативно-правових документів, наукової літератури та практичних матеріалів підприємства. Для вивчення сутності та ролі основних засобів було використано системний аналіз, що дозволив розкрити їх значення у виробничому процесі та управлінні. Практичний аспект дослідження передбачав аналіз фінансової звітності ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів», застосування економіко-статистичних методів оцінки ефективності використання основних засобів. Крім того, застосовувався метод

діагностики фінансово-економічного стану підприємства, що дозволив визначити сильні та слабкі сторони у сфері управління основними засобами.

Інформаційною базою дослідження стали нормативні акти, стандарти бухгалтерського обліку, наукові публікації, внутрішні документи підприємства, а також фінансова та статистична звітність ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів». Цей широкий спектр джерел забезпечив ґрунтовний аналіз стану і перспектив розвитку системи управління основними засобами.

Практичне значення одержаних результатів полягає у формуванні рекомендацій щодо підвищення ефективності використання основних засобів на підприємстві, що сприятиме покращенню технічного стану обладнання, оптимізації витрат та підвищенню конкурентоспроможності ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів».

Структура та обсяг бакалаврської кваліфікаційної роботи. Бакалаврська кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел. Основний зміст викладено на 71 сторінці друкованого тексту. У роботі представлено 14 таблиць і 10 рисунків. Список використаних джерел налічує 73 найменування. Робота містить 6 додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та роль основних засобів у діяльності підприємства

Будь-який суб'єкт господарювання створюється з метою виконання конкретних завдань, і важливою умовою його функціонування є наявність основних засобів (далі – ОЗ).

ОЗ є важливими елементами господарської діяльності підприємства. Від їх складу, технічного розвитку, структурних показників і стану основних фондів залежить не тільки виробнича, але й фінансово-економічна діяльність суб'єкта господарювання. Раціональне використання основних засобів дозволяє отримати додаткові одиниці продукції за тих самих інвестиційних витрат, але у відносно короткі терміни.

ОЗ характеризують матеріально-технічну базу суб'єкта господарювання. Ці активи представлені виробничими потужностями підприємства, характеризують технічне оснащення виробництва, впливають на зростання продуктивності праці, рівень механізації та автоматизації виробництва.

Економічна сутність ОЗ полягає в тому, що в процесі експлуатації вони поступово переносять свою вартість на собівартість виготовленої продукції. Крім того, основні засоби можуть мати інвестиційне спрямування, причому їх використання і експлуатація пов'язані з певними витратами.

На сучасному етапі міжнародна практика ведення обліку основних засобів ґрунтується на положеннях Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку (МСБО) 16 «Основні засоби» [35], який визначає правила визнання, оцінки та відображення основних засобів у фінансовій звітності підприємств. В Україні регулювання питань, пов'язаних із визначенням, обліком і оцінкою основних засобів, здійснюється на основі національної нормативно-правової бази. Ключовими документами у цій сфері є Положення (стандарт) бухгалтерського

обліку (П(С)БО) 7 «Основні засоби» [49], що встановлює порядок формування інформації про основні засоби у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності, а також Податковий кодекс України [44], який визначає особливості податкового обліку та оподаткування операцій з основними засобами. Зазначені нормативно-правові акти забезпечують уніфікацію підходів до обліку основних засобів, сприяють прозорості фінансової інформації та створюють основу для ефективного управління матеріальними активами підприємств.

У табл. 1.1 представлено особливості трактування поняття «основні засоби» у зазначених нормативних документах.

Таблиця 1.1

Трактування поняття «основні засоби» у нормативно-правових документах

Джерело	Визначення основних засобів
Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16). Основні засоби [35]	Основні засоби – це матеріальні об'єкти, що їх: а) утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей; б) використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного періоду.
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене наказом Мінфіну від 27.04.2000 р. № 92 [49]	Основні засоби – матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, виконання робіт і надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).
Податковий кодекс України [44]	Основні засоби – матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 20000 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 20000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік).

Джерело: складено автором на основі [35, 44, 49]

Окрім нормативно закріпленого визначення поняття ОЗ, в українському науковому середовищі також сформовано багато відповідних трактувань (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Поняття «основні засоби» в працях окремих науковців

Автор, джерело	Визначення основних засобів
В. М. Бредіхін, Н. В. Янченко, І. Ю. Мокрицька [6]	Основні засоби – сукупність засобів праці, які функціонують у сфері матеріального виробництва в незмінній натуральній формі протягом тривалого часу та переносять свою вартість на заново створений продукт частинами в міру їх зношення.
К. О. Кухта, Т. А. Орошан [29, с. 107]	Основні засоби підприємства – це уречевлена частина виробничих ресурсів підприємства, що функціонує у виробничому процесі тривалий час, не змінює при цьому своєї натуральної форми і розмірів, а свою вартість переносить на вартість готової продукції поступово, шляхом амортизаційних відрахувань.
М. О. Гаврись [12, с. 31-32]	ОЗ – умовний вартісний вимір сукупності матеріальних активів, які використовуються у процесі виробництва продукту, виконання робіт з товароруку та надання послуг, що мають термін корисного використання більше одного операційного циклу і поступово переносять свою вартість на нову продукцію, товари, послуги у вигляді амортизаційних відрахувань.
Р. В. Бойко, Р. М. Воронко, К. І. Редченко [4, с. 15]	Основні засоби підприємства, установи – це сукупність матеріально-речових цінностей, що діють у натуральній формі протягом тривалого часу як у сфері матеріального виробництва, так і у невиробничій сфері.
Н. М. Проскуріна, Н. Ю. Марко [51, с. 39]	ОЗ – це матеріальні активи контролювані підприємством з метою отримання майбутніх економічних вигід, які мають вартість, що поступово переноситься на вартість виготовленої продукції у міру зносу, а також речову форму, яка не змінюється при використанні у діяльності підприємства, строк використання яких більше одного року.
А. В. Фрайман, Н. М. Селіванова [68, с. 69]	Основні засоби – це активи матеріальної форми, що використовуються під час господарської діяльності підприємства протягом усього терміну довгострокової експлуатації, під час якої вартість даних виробничих фондів зменшується за рахунок фізичного та морального зносу.
Н. П. Сафонік, В. В. Ватащук [57]	Основні засоби можна визначити як матеріальні ресурси, для яких характерно зменшення вартості в процесі використання, очікуваний строк експлуатації яких становить не менше 1 року чи визначається межами операційного циклу понад один рік.
М. О. Сулима, Д. Р. Смірнов [62, с. 188]	Основні засоби підприємства – це довгострокові матеріальні активи, які складають велику питому вагу в активах підприємства і відіграють ключову роль в його діяльності.
О. Г. Вагонова, Ю. С. Госалов [8, с. 31]	Основні засоби — це матеріальні активи, які використовуються в процесі виробництва товарів або послуг протягом тривалого періоду часу (зазвичай більше одного року) і забезпечують створення доданої вартості на підприємстві.

Джерело: складено автором на основі [4, 6, 8, 12, 29, 51, 57, 62, 68]

Таким чином, основні засоби є важливими складовими ресурсів підприємства, адже забезпечують його основну виробничу діяльність та сприяють ефективному використанню капіталу. Вони впливають на багато аспектів фінансового і податкового обліку, а також є об'єктом різних економічних стратегій управління. Це підтверджують різноманітні трактування поняття «основні засоби», які надаються як у нормативних актах, так і в наукових працях.

Як показано в табл. 1.1 та 1.2, основні засоби мають загальні риси, що визначають їх як матеріальні активи, які використовуються в процесі господарської діяльності підприємства з терміном корисного використання понад один рік. Однак різні джерела мають певні відмінності у підходах до визначення таких активів. Це відображає багатогранність концепції основних засобів та її важливість для точного ведення бухгалтерського обліку та розрахунків податків.

Незважаючи на різні трактування, чітке визначення основних засобів є ключовим для формування правильної облікової політики підприємства. Використання таких активів вимагає ретельного аналізу та постійного контролю за їх станом і вартістю, оскільки від цього залежить точність фінансової звітності та ефективність управлінських рішень. Тому нормативно-правова база України та міжнародні стандарти, які регулюють облік основних засобів, забезпечують необхідні умови для адаптації підприємств до вимог сучасного бізнес-середовища, підтримуючи прозорість і коректність фінансової інформації.

Українські науковці здійснили значний внесок у розвиток теоретичних і практичних аспектів бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту, зокрема в контексті дослідження категорії «основні засоби». Цей внесок беззаперечно має важливе значення для удосконалення методологічних підходів у цих сферах. Як свідчать результати проведених досліджень, категорія «основні засоби» розвивалась у процесі еволюції економічної думки, і її трактування змінювалося разом із розвитком економічної теорії та практики. У ході вивчення цієї категорії вдалося визначити низку характерних рис основних засобів, зокрема через

використання специфічних ознак, що дозволяють чітко виокремити їх з інших активів підприємства. Ці ознаки допомагають зрозуміти унікальну роль основних засобів у загальній структурі активів і їх вплив на ефективність господарської діяльності підприємств. Розгляд основних засобів через призму таких ознак дає змогу глибше осмислити їх значення для досягнення стратегічних цілей підприємства (рис. 1.1).



Рис. 1.1. Обліково-економічні ознаки об'єктів основних засобів в контексті сучасних наукових досліджень

Джерело: побудовано на основі [36, 60]

Основні засоби, як матеріальні активи, підлягають класифікації залежно від їх функціонального призначення, місця використання та інших характеристик. Класифікація основних засобів є важливою для ефективного управління ними, визначення їх амортизації та використання в різних сферах господарської діяльності підприємства (рис. 1.2).

За функціональним призначенням
• Виробничі • Невиробничі
За галузевою ознакою
• Промисловості • Сільського господарства • Транспорту • Торгівлі • Будівельні • Зв'язку тощо
За належністю
• Власні • Орендовані
За речовим характером
• Інвентарні • Неінвентарні
За використанням
• Діючі • Недіючі • Запасні
За джерелами фінансування
• Внесені до статутного фонду підприємства • Придбані за власні кошти підприємства • Придбані за рахунок позикових коштів • Безоплатно отримані основні засоби • Отримані внаслідок обміну на подібний або неподібний актив (бартерні операції)
За характером відображення зносу
• Основні засоби, які амортизуються • Основні засоби, які не амортизуються
За натурально-речовим складом
• Земельні ділянки, будинки, споруди та передавальні пристрої • Машини й пристрої • Транспортні засоби • Прилади, інвентар • Багатолітні насадження • Інші необоротні матеріальні активи
За характером участі
• Активні • Пасивні
За доцільністю використання
• Основні засоби, які раціонально використовуються в процесі розширеного відтворення • Надлишкові основні засоби

Рис. 1.2. Класифікація основних засобів

Джерело: побудовано на основі [8, 57, 60, 61, 64]

Правильна класифікація основних засобів дозволяє підприємствам більш ефективно планувати витрати на їх обслуговування та оновлення, а також оптимізувати податкові та амортизаційні відрахування, що є важливими аспектами фінансового менеджменту на підприємстві. Як зазначає О. Степаненко у праці [60], метою класифікації є структуризація основних засобів для цілей бухгалтерського обліку та інформаційного забезпечення управління процесом їх відтворення.

Роль основних засобів у діяльності підприємства полягає у наступному:

- 1) виробництво товарів і послуг – основні засоби використовуються для виробництва товарів або надання послуг. Наприклад, обладнання використовується для виробництва товарів, а будівлі – для надання послуг;
- 2) підвищення продуктивності – правильно підібрані та ефективно використовувані основні засоби можуть підвищити продуктивність праці й процес виробництва;
- 3) покращення якості товарів і послуг – основні засоби дозволяють поліпшити якість товарів і послуг, що сприяє підвищенню рівня задоволеності клієнтів;
- 4) скорочення витрат – основні засоби можуть зменшити витрати підприємства на виробництво чи надання послуг. Наприклад, автоматизоване обладнання дозволяє скоротити кількість необхідних працівників;
- 5) підвищення конкурентоспроможності – ефективне використання та оновлення основних засобів допомагає підприємству бути більш конкурентоспроможним на ринку [33].

Стан основних засобів визначає потенціал розвитку суб'єкта господарювання. Рівень їх зносу може становити загрозу економічній безпеці суб'єкта господарювання. У зв'язку з цим необхідно здійснювати моніторинг стану і ефективності використання основних фондів на основі науково обґрунтованого економіко-статистичного інструментарію.

1.2. Система управління використанням основних засобів на підприємстві

Основні засоби є невід'ємною складовою активів будь-якого підприємства, незалежно від того, чи займається воно наданням послуг, чи виробництвом продукції. Вони можуть бути як власними, так і орендованими, однак без їх наявності здійснення будь-якої господарської діяльності неможливе. Для більшості підприємств основні засоби складають значну частину вартості загальних активів, адже вони використовуються не лише для безпосереднього виробництва товарів чи надання послуг, але й у процесах постачання, реалізації, управління та оренди. Крім того, вони можуть бути задіяні в інших сферах, таких як соціально-культурна діяльність та різноманітні господарські операції.

Основні засоби організації розглядаються як складова частина капіталу в процесі кругообігу, який одночасно може перебувати у таких конкретних формах: грошовій (гроші), виробничій (засоби виробництва) та товарній (товари).

Під управлінням основними засобами необхідно розуміти процес розробки, прийняття та реалізації, а також контроль за виконанням управлінських рішень щодо формування, відстеження та підтримки фізичних активів компанії. Цей процес охоплює придбання або створення, використання, технічне обслуговування та вибуття основних засобів [14].

Основними завданнями управління основними засобами підприємства є: визначення обсягу необхідного приросту основних засобів, розробка плану розвитку матеріально-технічної бази підприємства, вибір найбільш доцільних форм для задоволення потреб у збільшенні основних засобів, обґрунтування стратегії ремонту та модернізації, а також оптимізація термінів їх експлуатації [19].

Ефективне управління основними засобами є ключем до досягнення стратегічних цілей підприємства, сприяючи підвищенню його продуктивності та рентабельності. Використання високоефективних основних засобів дозволяє

значно оптимізувати виробничі процеси, знижуючи при цьому операційні витрати. Своєчасна модернізація обладнання не тільки підвищує продуктивність, але й зменшує енергоспоживання, що, в свою чергу, знижує собівартість продукції і сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємства [71].

Об'єктом управління використанням основних засобів на підприємстві є самі основні засоби у всіх стадіях їх життєвого циклу – від моменту придбання або створення до списання або реалізації. До об'єкта управління також належать процеси їх ефективного використання, технічного обслуговування, модернізації, ремонту та оновлення. Основні засоби включають будівлі, споруди, машини, обладнання, транспортні засоби, інструменти та інші матеріальні ресурси, що використовуються у виробничій та невиробничій діяльності підприємства. Управління цими активами передбачає забезпечення їх оптимальної зайнятості, підтримання у працездатному стані, мінімізацію простоїв та продовження строку служби.

Суб'єктами управління використанням основних засобів є керівні органи підприємства, керівники підрозділів, спеціалізовані служби з експлуатації та обслуговування основних засобів, а також фінансово-економічні та планово-економічні відділи. Вищий рівень управління здійснює власник підприємства або його представники (наглядова рада, правління), які визначають загальну стратегію розвитку матеріально-технічної бази. На оперативному рівні управління здійснюють керівники структурних підрозділів, які відповідають за організацію ефективної експлуатації основних засобів у межах своєї компетенції. Технічні служби (наприклад, служба головного інженера) забезпечують планування ремонтних робіт, модернізацію та технічне обслуговування обладнання. Бухгалтерська служба, у свою чергу, контролює облік основних засобів, їх амортизацію, своєчасне списання та переоцінку, а також відображення змін у фінансовій звітності.

Система управління використанням основних засобів на підприємстві є комплексною сукупністю організаційно-економічних заходів, спрямованих на забезпечення ефективного функціонування основних фондів, підтримання

їхнього технічного стану, оптимізацію витрат і максимізацію прибутковості діяльності підприємства.

Стратегія управління основними засобами охоплює сукупність довгострокових планів, цілеспрямованих дій та інструментів, спрямованих на забезпечення максимально ефективного використання, збереження та розвиток виробничих активів підприємства. Грамотно сформована стратегія дозволяє не лише оптимізувати експлуатаційні процеси, а й підтримувати конкурентоспроможність компанії в динамічному ринковому середовищі.

Н. П. Сафонік та В. В. Ватащук у дослідженні [57] запропоновували такі ключові етапи стратегічного управління основними засобами:

1) Аналіз поточного стану основних засобів. На першому етапі здійснюється глибока діагностика виробничого фонду підприємства, що охоплює інвентаризацію активів, аналіз рівня їх фізичного та морального зносу, ефективності використання, технічних характеристик і фактичної продуктивності. Такий аналіз дозволяє виявити слабкі місця та потенційні можливості для подальшого розвитку.

2) Визначення стратегічних цілей управління активами. Далі необхідно сформулювати чіткі довгострокові орієнтири, які будуть визначати напрямок усіх дій щодо управління основними засобами. Це можуть бути цілі щодо підвищення продуктивності обладнання, зменшення витрат на технічне обслуговування і ремонт, впровадження інноваційних та енергоефективних рішень, модернізація технологічної бази тощо.

3) Розробка стратегії розвитку та управління основними засобами. На цьому етапі необхідно сформувати комплексний план дій, який може включати програми оновлення, модернізації, технічного переоснащення, розширення або зведення нових виробничих об'єктів. Під час розробки стратегії слід обов'язково враховувати фінансові ресурси компанії, прогнозовані ринкові тенденції, технологічні інновації та нормативно-правові вимоги.

4) Планування та реалізація конкретних заходів. Після затвердження стратегії настає етап практичного планування і впровадження окремих заходів,

спрямованих на її реалізацію. Ключовими факторами успіху тут виступають грамотне управління ресурсами, чітке визначення відповідальних осіб, правильне встановлення пріоритетів, а також системний контроль за виконанням плану дій.

5) Моніторинг, оцінка ефективності та коригування стратегії. Завершальний етап передбачає організацію безперервного моніторингу результатів впровадження стратегії. Регулярний аналіз дозволяє своєчасно виявляти відхилення від запланованих показників, оцінювати досягнення цілей та оперативно вносити корективи у стратегію. Особливу увагу слід приділяти впровадженню превентивних заходів для мінімізації ризиків поломок та аварій, що дозволить суттєво знизити витрати на ремонт і заміну обладнання, продовжити строк його служби, зберегти ринкову вартість активів і забезпечити стабільність виробничих процесів.

Управління використанням основних засобів включає виконання низки взаємопов'язаних функцій: планування потреби в основних засобах, організацію їхнього придбання або виготовлення, забезпечення ефективної експлуатації, технічного обслуговування та ремонту, проведення модернізації, переоцінки й списання зношених об'єктів. Важливими функціями також є облік, аналіз і контроль за станом основних засобів, що дозволяє вчасно виявляти проблеми, приймати обґрунтовані управлінські рішення та забезпечувати раціональне використання ресурсів для досягнення стратегічних і тактичних цілей підприємства.

Специфіка циклу вартісного кругообігу основних засобів впливає на особливості організації контролю (рис. 1.3).

Напрями контролю основних засобів передбачають такі важливі заходи:

- перевірку факту наявності та руху основних засобів;
- перевірку реєстрації інформації щодо нарахування амортизації;
- перевірку реєстрації інформації, що підтверджує оподаткування даних активів.

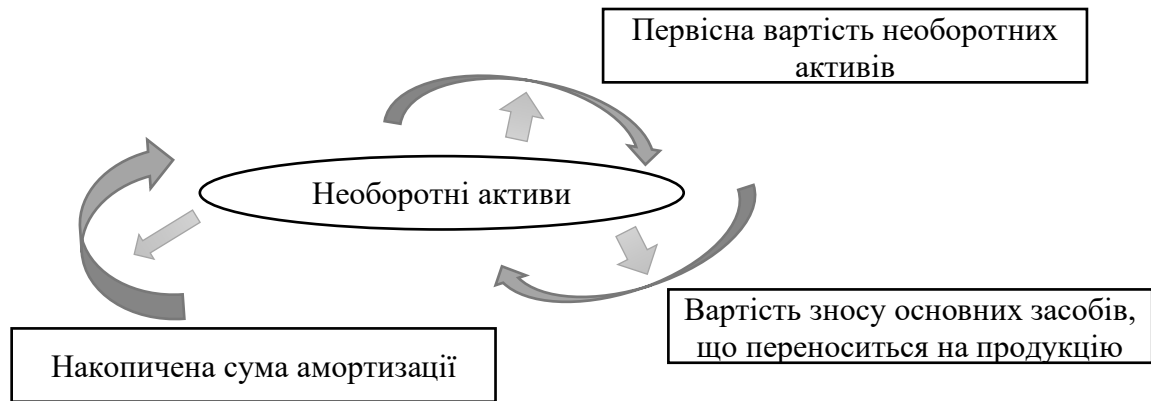


Рис. 1.3. Вартісний кругообіг основних засобів об'єкта контролю

Джерело: побудовано на основі [27, 53]

Для проведення заходів із контролю реєстрації основних засобів використовуються різні джерела інформації:

- акт приймання-передачі;
- акт введення в експлуатацію;
- договори купівлі-продажу.

Документи, що містять інформацію про основні засоби, зберігаються в архіві підприємства протягом чотирьох років (якщо в статуті підприємства передбачено інший строк, триваліший за чотири роки, то документи зберігаються відповідно до норм, встановлених у статуті).

Можна виокремити низку завдань внутрішнього контролю основних засобів:

- 1) перевірка правильності ведення обліку основних засобів;
- 2) перевірка порядку відображення основних засобів;
- 3) перевірка ефективності використання основних засобів [27].

Контроль основних засобів передбачає постійну розробку та вдосконалення комплексу заходів із підвищення якості, загальної рентабельності та виробничої віддачі основних засобів. Відповідно можна виокремити ще одне завдання контролю основних засобів – зменшення потреби підприємства в основних засобах шляхом підвищення коефіцієнта їх використання.

Напрями контролю списання та іншого вибуття основних засобів спрямовані на запобігання випадкам передчасного зносу та списання об'єктів, що досягається шляхом систематичного й ретельного внутрішнього контролю та дбайливого ставлення до об'єктів за умови їх ефективного використання.

Контроль використання основних засобів здійснюється за їх окремими видами, для чого застосовуються окремі показники експлуатації машинно-тракторного парку, комбайнів, вантажних автомобілів, будівель та споруд, тощо.

У процесі контролю амортизаційні відрахування підлягають особливо ретельній перевірці. Виявлені суми недонарахування або надмірного нарахування амортизації вносяться в окрему відомість, що додається до звіту про результати перевірки, на підставі якої здійснюється коригування цих відрахувань і пов'язаних із ними податкових зобов'язань.

Контролю також підлягає організація обліку витрат на ремонт основних засобів. У процесі внутрішнього контролю насамперед перевіряється правильність списання матеріалів, запасних частин, нарахування заробітної плати й віднесення інших витрат на проведення ремонтів. Під час ремонтів отримані матеріальні цінності підлягають суворому контролю в процесі оприбуткування.

Результати контролю використання основних засобів дозволяють виявити резерви підвищення ефективності їх експлуатації, скорочення витрат на утримання, своєчасне виявлення та усунення недоліків у їх використанні, а також забезпечення достовірності облікових даних.

На основі результатів контрольних заходів розробляються пропозиції щодо удосконалення системи управління основними засобами, що включають оновлення матеріально-технічної бази, модернізацію обладнання, оптимізацію ремонтних програм і впровадження ефективних методів експлуатації.

Сучасний підхід до управління основними засобами передбачає використання інформаційних технологій і спеціалізованого програмного забезпечення для моніторингу технічного стану, планування обслуговування та ремонту, обліку амортизації і списання об'єктів. Це сприяє підвищенню прозорості процесів управління, оперативному прийняттю рішень та оптимізації використання ресурсів підприємства.

У табл. 1.3 представлено систематизований аналіз інноваційних технологій, які відкривають нові горизонти для оптимізації бізнес-процесів і сприяють підвищенню конкурентоспроможності сучасних підприємств.

Таблиця 1.3

Основні тенденції у сфері управління основними засобами

Тенденція	Опис	Основні переваги	Потенційні ризики	Приклади впровадження
Цифрова трансформація	Відхід від традиційних підходів управління на користь інтеграції цифрових рішень	Зростання ефективності, скорочення витрат, підвищення точності прогнозування.	Значні витрати на впровадження, кіберзагрози, потреба у перенавчанні персоналу	Впровадження ERP-систем, використання цифрових платформ для комплексного управління
Інтернет речей (IoT)	Підключення технічного обладнання до мережі для безперервного збору й аналізу даних у реальному часі	Прогнозне обслуговування, зменшення кількості аварій, мінімізація простоїв виробництва	Можливі збої в роботі обладнання, вразливість до кіберзагроз, ризики через нестабільність мереж	Використання смарт-сенсорів для моніторингу обладнання, автоматизовані системи керування будівлями
Великі дані (Big Data)	Акумуляція, обробка й аналіз великих обсягів даних для виявлення трендів і підтримки ухвалення рішень	Підвищення якості прогнозування, оптимізація виробничих і логістичних процесів	Помилки в даних, складність аналітичних процесів, високі вимоги до технічних ресурсів	Аналітика даних для вдосконалення маркетингових кампаній, оптимізація ланцюгів постачання
Штучний інтелект (AI)	Застосування алгоритмів машинного навчання для автоматизації процесів і підтримки прийняття рішень	Прогнозування технічного стану обладнання, оптимізація виробничих процесів, автоматизація рутинних завдань	Залежність від якості вхідних даних, ризик помилкових рішень, етичні дилеми	Системи розпізнавання образів, автоматизовані платформи підтримки управлінських рішень.
Роботизація	Використання роботів для виконання однотипних, небезпечних або фізично складних операцій	Підвищення продуктивності, звільнення працівників для виконання більш кваліфікованих завдань	Висока вартість впровадження, ризик втрати робочих місць, потреба в перепідготовці персоналу	Промислові роботи на виробничих лініях, автономні транспортні засоби

Джерело: складено автором на основі [32]

Представлені у табл. 1.3 дані дозволяють комплексно оцінити потенціал кожної технології окремо, а також дослідити синергічний ефект від їх інтегрованого використання. Це створює можливості для побудови більш ефективних, гнучких і стійких бізнес-процесів у відповідь на виклики сучасного ринку.

В умовах динамічного розвитку ринку та зростання конкуренції управління основними засобами має бути спрямоване не лише на підтримання їх у належному технічному стані, а й на забезпечення гнучкості й адаптивності матеріально-технічної бази підприємства до змін зовнішнього середовища. Системний підхід до стратегічного управління основними засобами створює міцний фундамент для довгострокового розвитку підприємства, сприяючи зростанню його операційної ефективності та фінансової стійкості.

1.3. Система показників оцінки ефективності використання основних засобів

Механізм і послідовність етапів аналізу основних засобів підприємства мають надзвичайно важливе значення, оскільки дозволяють своєчасно виявляти проблемні аспекти в складі, структурі, технічному стані та рівні ефективності використання матеріальних активів. Проведення такого аналізу дає змогу оцінити ступінь зношеності основних засобів, їх технічну придатність, рівень фондоддачі та фондомісткості, що, у свою чергу, створює передумови для підвищення загальної продуктивності підприємства та поліпшення фінансових результатів його діяльності.

Для якісного проведення аналізу основних засобів використовується фінансова звітність підприємства, яка є основним джерелом достовірної та систематизованої інформації. Зокрема, найбільш вагомими формами є:

- форма № 1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан). Баланс складається щокварталу – на початок і кінець кожного звітного періоду. Він відображає стан

активів, зобов'язань і власного капіталу підприємства на певну дату. У балансі містяться окремі статті, присвячені основним засобам: їх первісній вартості, сумі накопиченого зносу та залишковій вартості, що дає можливість здійснити попередню оцінку обсягу і стану виробничих фондів;

- форма № 5 «Примітки до річної фінансової звітності». Складається раз на рік за підсумками фінансового року і деталізує дані, подані у формах № 1 та № 2. Особливу цінність для аналізу становить розділ приміток, присвячений складу основних засобів, їх руху (надходження та вибуття) у звітному періоді, що дозволяє глибше проаналізувати зміни у виробничих фондах та оцінити тенденції їх оновлення або зносу [31].

При розробці методики аналізу стану та ефективності використання основних засобів необхідно враховувати низку важливих факторів:

- тривалість корисного використання основних засобів – активи мають обмежений строк експлуатації, що визначає необхідність розподілу витрат на їх придбання та використання протягом усього періоду служби. Однак слід пам'ятати, що з кожним роком експлуатаційна ефективність активів поступово знижується внаслідок фізичного та морального зносу;

- проблеми оновлення та додаткових витрат – у практиці господарської діяльності повне оновлення основних засобів після досягнення граничного зносу здійснюється не завжди вчасно, що призводить до збільшення витрат на проведення ремонтних робіт. Це негативно позначається на фінансових результатах і потребує врахування у плануванні інвестицій та обслуговування виробничого фонду;

- вплив виду та функціонального призначення засобів – оцінка ефективності використання основних засобів залежить від їхньої ролі у виробничому процесі або у забезпеченні функціонування підприємства. Показники для активів, які безпосередньо залучені у виробництві продукції, можуть істотно відрізнятися від показників для допоміжних або адміністративних основних засобів.

Основні завдання аналізу основних засобів підприємства графічно представлені на рис. 1.4.



Рис. 1.4. Основні завдання аналізу основних засобів

Джерело: побудовано на основі [31, с. 77]

Аналіз основних засобів підприємства зазвичай здійснюється у п'ять послідовних етапів, що наочно представлені на рис. 1.5.

Аналіз основних засобів підприємства слід розпочати з детального вивчення наявності, структури та динаміки руху основних засобів. Це дозволяє сформувати повну картину стану активів і визначити можливі напрямки для їхнього удосконалення. Основними показниками технічного стану основних засобів є такі критерії, як знос, придатність, введення та вибуття, які відображають різні аспекти використання активів на підприємстві.



Рис. 1.5. Основні етапи проведення аналізу основних засобів підприємства

Джерело: побудовано на основі [38, с. 77]

У табл. 1.4 представлені основні технічні показники стану основних засобів, що є критично важливими для оцінки їхнього використання та ефективності.

Таблиця 1.4

Основні показники технічного стану основних засобів

Показник	Пояснення
Коефіцієнт зносу	Відношення накопиченої амортизації до первісної вартості основного засобу.
Коефіцієнт придатності	Відношення залишкової вартості до первісної вартості основних засобів.
Коефіцієнт введення	Відношення вартості введених основних засобів до первісної вартості основних засобів на кінець року.
Коефіцієнт вибуття	Відношення вартості вибутих основних засобів до первісної вартості основних засобів на початок року.

Джерело: складено автором на основі [7, 22, 38, 65]

Для оцінки ефективності використання основних засобів застосовуються наступні показники:

- 1) фондovіддача – показує обсяг виробленої або реалізованої продукції, що припадає на 1 гривню основних засобів. Вищий показник свідчить про ефективніше використання активів;
- 2) фондомісткість – визначає вартість основних засобів, необхідну для виробництва або реалізації 1 гривні продукції. Цей показник дозволяє оцінити інтенсивність використання основних засобів;
- 3) фондоозброєність – показує вартість основних фондів, що припадає на одного працівника підприємства. Це важливий індикатор рівня технічного оснащення робочих місць;
- 4) коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні підприємства – відображає питому вагу залишкової вартості основних засобів у загальній вартості активів підприємства;

5) рентабельність основних засобів – визначає ступінь ефективності використання основних засобів у загальному процесі виробництва, вказуючи на їхній внесок у загальний прибуток.

З метою усунення суперечностей, що виникають при порівнянні лише узагальнюючих показників, застосовують інтегральні показники. Один із таких комплексних показників – інтегральний показник ефективності використання основних засобів (ФЕ'), який відображає умовний середній економічний ефект від використання основних засобів. Цей показник враховує виручку від реалізації та прибуток, що припадають на кожну гривню витрат на основні засоби. Він визначається шляхом витягнення квадратного кореня з добутку показників фондовіддачі (ФВ) і рентабельності (ФР) за допомогою формули:

$$\text{ФЕ}' = \sqrt{\text{ФВ} * \text{ФР}}, \quad (1.1)$$

Використання цього показника дозволяє підприємствам краще оцінити економічну ефективність їхніх основних засобів та порівняти ефективність використання активів за різні періоди або в різних підприємствах.

Ефективне використання основних засобів спрямоване на зменшення потреби в придбанні нових активів за умови зростання обсягів виробництва, що призведе до підвищення фінансового результату діяльності підприємства. Тому питання максимальної результативності експлуатації основних засобів повинні бути в центрі уваги будь-якого підприємства.

Ефективна експлуатація основних засобів вимагає створення й виконання програм у сфері інтенсифікації та розвитку виробництва.

Однією з умов підвищення економічної результативності використання основних засобів є структурне вдосконалення. Структура основних засобів виробничих підприємств визначається економічним і природним середовищем, а також загальним рівнем розвитку матеріально-технічної бази.

Успішне функціонування основних засобів залежить від повної реалізації екстенсивних та інтенсивних факторів їх використання:

Екстенсивні фактори покращення використання основних засобів пов'язані з розширенням їх кількості або масштабів використання (наприклад, придбання

нового обладнання, розширення виробничих потужностей). Вони включають інвестиції в нове обладнання, будівництво нових споруд, залучення додаткових ресурсів.

Інтенсивні фактори пов'язані з підвищенням ефективності використання наявних засобів шляхом удосконалення виробничих процесів, оптимізації використання ресурсів, впровадження нових технологій, модернізації обладнання. Вони також включають навчання персоналу, технічне обслуговування та ремонт обладнання, покращення процесів.

Отже, основні засоби відіграють важливу роль у діяльності підприємства, впливаючи на виробничі процеси, якість товарів і послуг, конкурентоспроможність та фінансові показники. Правильна оцінка технічного стану та ефективності використання основних засобів є ключовою для формування стратегії їхнього удосконалення та оптимізації ресурсів, що в свою чергу сприяє підвищенню загальної ефективності підприємства.

1.4. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення використання основних засобів підприємства

Ефективне використання основних засобів підприємства потребує наявності чіткої нормативно-правової бази, яка регулює порядок обліку, оцінки, амортизації, утримання, вибуття та інші аспекти щодо основних засобів.

У рамках даного дослідження доцільно розглянути специфіку ведення обліку основних засобів з урахуванням порівняння вітчизняної та міжнародної нормативно-правової бази, оскільки це дасть змогу виявити відмінності та спільні риси між НП(С)БО №7 [49] та МСБО 16 [35]. У табл.1.5 наведено ключові критерії для порівняння обліку основних засобів відповідно до вітчизняного та міжнародного стандартів. Порівняння двох систем обліку допомагає виявити важливі аспекти, які потрібно враховувати при застосуванні різних стандартів обліку на підприємствах, зокрема для міжнародної практики чи адаптації національних стандартів до міжнародних вимог.

Таблиця 1.5

Порівняння вітчизняної та міжнародної нормативно-правової бази щодо
організації обліку основних засобів на підприємстві

Порівняльна ознака	НП(С)БО № 7	МСБО 16	Порівняльний висновок
1	2	3	4
Нормативно-правовий документ, що регламентує облік основних засобів	НП(С)БО № 7 «Основні засоби» від 27.04.2000 № 92	МСБО № 16 «Основні засоби» від 01.01.2012	Обидва стандарти регулюють облік основних засобів, однак сфера їх застосування в Україні обмежена лише підприємствами, які зобов'язані вести бухгалтерський облік, тоді як МСБО застосовуються більш широко, у міжнародній практиці.
Групи/класи основних засобів	Земельні ділянки, капітальні витрати на поліпшення земель, будинки, споруди, машини, обладнання, транспортні засоби, інструменти, приладдя, інвентар, тварини, багаторічні насадження.	Земля, будівлі, машини та обладнання, кораблі, літаки, автомобілі, меблі, офісне обладнання.	НП(С)БО включає більше підкатегорій, ніж МСБО, однак міжнародний стандарт дає підприємствам свободу вибору відповідних груп основних засобів в обліку залежно від їх специфіки.
Визнання основних засобів	Основні засоби визнаються активами, якщо ймовірно, що підприємство отримає економічні вигоди від їх використання, і вартість можна достовірно оцінити.	Основні засоби визнаються активами при ймовірності отримання економічних вигод і можливості достовірно оцінити собівартість.	Процес визнання основних засобів у НП(С)БО і МСБО практично однаковий.
Оцінка під час визнання	Основні засоби визнаються за первісною вартістю.	Основні засоби визнаються за собівартістю.	Хоча терміни «первісна вартість» та «собівартість» різні, складові витрат на їх визначення збігаються.
Переоцінка основних засобів	Переоцінка здійснюється, якщо залишкова вартість суттєво відрізняється від справедливої вартості на дату балансу.	Переоцінка здійснюється регулярно, щоб балансова вартість не відрізнялась від справедливої.	Переоцінка в обох стандартах є ідентичною за умовами проведення.

Продовження табл. 1.5

1	2	3	4
Оцінка після визнання	Така категорія відсутня у НП(С)БО.	Підприємства обирають модель собівартості або переоцінки для оцінки основних засобів після визнання.	Відсутність категорії «оцінка після визнання» у НП(С)БО, на відміну від МСБО, де детально розглядаються обидві моделі.
Амортизація основних засобів	Амортизація нараховується протягом строку корисного використання об'єкта, який визначається підприємством при його визнанні.	Амортизація починається, коли актив стає придатним для використання, і припиняється, коли актив перестав використовуватися або класифікується для продажу.	Процедура нарахування амортизації майже однакова, з деякими нюансами у датах початку і припинення амортизації.
Метод амортизації	Застосовуються прямолінійний, зменшення залишкової вартості, прискорений метод, кумулятивний, виробничий метод.	Застосовуються прямолінійний метод, метод зменшення залишкової вартості, метод суми одиниць.	НП(С)БО пропонує більше методів амортизації порівняно з МСБО, але кілька з них можуть бути визнані ідентичними (наприклад, методи зменшення залишкової вартості та суми одиниць).
Вибуття основних засобів	Вибуття основних засобів з обліку відображається при продажу, ліквідації чи іншому виведенні з експлуатації.	Аналогічно НП(С)БО, вибуття відображається при продажу або ліквідації.	Вибуття з обліку основних засобів є схожим у обох стандартах, з тим, що МСБО може уточнювати додаткові критерії для цього процесу.

Джерело: складено автором на основі [54, 68, 72]

Для того, щоб забезпечити ефективне використання основних засобів, необхідно налагодити належне інформаційне забезпечення. Інформаційні системи підприємства повинні бути здатні надавати актуальну та точну інформацію щодо стану основних засобів на кожному етапі їх життєвого циклу – від придбання до списання. Основні аспекти інформаційного забезпечення представлено нижче.

1) Облік основних засобів. Інформаційна система повинна включати детальну інформацію про кожен основний засіб: його первісну вартість, дату

введення в експлуатацію, термін корисної експлуатації, нараховану амортизацію, залишкову вартість, а також інформацію про технічний стан і необхідність ремонту. Це забезпечує постійний контроль за станом основних засобів і їх ефективним використанням.

Дослідження процесу експлуатації основних засобів, як у теоретичному, так і в практичному аспектах, дає можливість виокремити ключові інформаційні потоки, які підлягають документуванню та відображенню в системі бухгалтерського обліку. Перш за все, важливими є витрати, спрямовані на підтримку об'єктів у робочому стані. Це витрати на ремонт і технічне обслуговування основних засобів, які здійснюються для відновлення або збереження їх первісних економічних вигід, що дозволяє продовжити їхнє ефективне використання.

Амортизація є ще одним важливим аспектом процесу експлуатації основних засобів. Вона полягає в системному розподілі вартості активу протягом його строку корисного використання. Під впливом фізичного або морального зносу вартість об'єктів зменшується, і цей процес відображається через нарахування амортизації, що є невід'ємною частиною бухгалтерського обліку.

Крім того, капітальні витрати, що спрямовані на поліпшення об'єктів основних засобів, включають модернізацію, модифікацію, реконструкцію або дообладнання. Такі витрати можуть призвести до збільшення майбутніх економічних вигід від використання цих об'єктів у господарській діяльності, що сприяє їхньому довготривалому ефективному використанню.

Не менш важливим є зниження корисності основних засобів, що визначається як втрата економічних вигід через перевищення залишкової вартості об'єкта над його очікуваним відшкодуванням. Це може бути наслідком фізичного зносу або зміни умов експлуатації.

Останнім важливим аспектом є переоцінка об'єктів основних засобів, що дозволяє зберегти реальну економічну цінність активів. Переоцінка передбачає коригування первісної вартості об'єкта в бухгалтерському обліку, щоб

відобразити його реальну ринкову вартість, що важливо для адекватної оцінки активів на підприємстві.

Модель руху інформаційних потоків у процесі експлуатації основних засобів на етапах їх первинного фіксування в бухгалтерських документах представлена на рис. 1.6.



Рис. 1.6. Модель інформаційних потоків у процесі документування операцій з експлуатації (використання) основних засобів

Джерело: побудовано на основі [4, с. 17]

2) Автоматизація обліку. Використання програмного забезпечення для обліку основних засобів значно спрощує процес моніторингу, ведення статистики та звітності. Для цього використовують різні системи автоматизації обліку, такі як «1С:Бухгалтерія», SAP, Oracle та інші ERP-системи, що дозволяють інтегрувати облік основних засобів в загальну фінансову систему підприємства.

3) Звіти та аналітика. Для забезпечення ефективного управління основними засобами підприємства важливо, щоб інформаційна система

формувала регулярні звіти та аналітичні дані щодо їх використання, технічного стану та амортизації. Ці звіти можуть допомогти в ухваленні управлінських рішень щодо необхідності оновлення чи заміни обладнання.

4) Технічне обслуговування та ремонт. Інформаційна система має враховувати не лише облік основних засобів, а й планування технічного обслуговування та ремонту. Ця інформація повинна бути інтегрована з іншими управлінськими системами підприємства, щоб можна було своєчасно організувати проведення необхідних ремонтів, обслуговування та оновлення обладнання.

5) Інвентаризація основних засобів. Інформаційне забезпечення включає також можливість проведення інвентаризації основних засобів, що дозволяє оперативно перевіряти їх наявність і стан. Це є обов'язковим елементом для своєчасного виявлення списаних чи пошкоджених засобів і забезпечує точність обліку.

6) Моніторинг ефективності. За допомогою інформаційних систем можна здійснювати моніторинг показників ефективності використання основних засобів, таких як фондоддача, фондомісткість та рентабельність. Це дозволяє вчасно виявляти невикористані або малоефективні активи та ухвалювати відповідні рішення щодо їх модернізації чи заміни.

Правильне нормативно-правове та інформаційне забезпечення є основою для ефективного використання основних засобів на підприємствах. Наявність чіткої нормативно-правової бази допомагає підприємствам діяти відповідно до законодавчих вимог, а використання інформаційних технологій забезпечує оперативний контроль та аналіз стану основних засобів. У результаті цього підприємства можуть підвищити ефективність своїх виробничих процесів, зменшити витрати на обслуговування та технічне оновлення, а також максимізувати прибуток від використання основних засобів.

Висновки до розділу 1

1. Основні засоби є ключовими елементами в господарській діяльності підприємства, оскільки вони забезпечують основні виробничі процеси та впливають на ефективність використання капіталу. Ці активи поступово переносять свою вартість на вироблену продукцію, що є основою для правильного обліку та розрахунків податків. Різноманітні трактування поняття «основні засоби» в нормативних документах та наукових працях підтверджують важливість чіткого визначення цієї категорії для формування правильної облікової політики та управлінських рішень.

2. Дослідження показує, що основні засоби мають загальні риси, як матеріальні активи з терміном корисного використання понад один рік. Залишаючись важливою складовою економічних стратегій підприємства, вони потребують постійного аналізу та контролю. Підтримка прозорості фінансової звітності та коректності податкових розрахунків залежить від належного обліку цих активів, що забезпечується національними стандартами та міжнародними практиками.

3. Управління використанням основних засобів на підприємстві є важливим елементом забезпечення ефективної діяльності підприємства, адже основні засоби є основою виробничого процесу, суттєво впливаючи на продуктивність і конкурентоспроможність. Це включає не лише придбання, експлуатацію та технічне обслуговування активів, але й ефективне використання, ремонт, модернізацію, а також своєчасне списання зношених об'єктів. Завдяки стратегічному управлінню основними засобами можна не лише підвищити рентабельність підприємства, а й знизити операційні витрати, забезпечивши стабільність і зростання на конкурентному ринку. Важливим аспектом є внутрішній контроль, який дозволяє вчасно виявляти та коригувати відхилення, знижувати ризики і забезпечувати безперебійну роботу підприємства. Адекватно побудована система управління основними засобами сприяє розвитку матеріально-технічної бази, забезпечує її оптимальне

використання та підтримку, що має стратегічне значення для будь-якого підприємства.

4. Аналіз ефективності використання основних засобів дозволяє оцінити технічний стан активів, їх знос, а також ефективність використання ресурсів. Для цього використовуються різноманітні показники, серед яких особливу увагу заслуговують фондодіддача, фондомісткість, рентабельність основних засобів та інтегральний показник ефективності. За допомогою цих показників підприємства можуть вчасно виявляти проблеми та розробляти стратегії для поліпшення експлуатації своїх активів.

5. Нормативно-правова база, яка регулює облік, оцінку, амортизацію та вибуття основних засобів, є основою для виконання вимог законодавства та міжнародних стандартів. Порівняння вітчизняної НП(С)БО №7 та міжнародного МСБО 16 дозволяє виявити спільні риси і відмінності в підходах до обліку, що може бути корисним для адаптації стандартів національного обліку до міжнародних вимог.

6. Належне інформаційне забезпечення, включаючи автоматизацію обліку та моніторинг технічного стану основних засобів, сприяє ефективному управлінню активами підприємства. Впровадження інформаційних систем дозволяє здійснювати регулярну інвентаризацію, планування ремонту та оновлення обладнання, а також аналізувати ефективність використання основних засобів. Це дає можливість своєчасно виявляти проблеми, знижувати витрати та приймати обґрунтовані управлінські рішення.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА СТАНУ ТА НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТОВ «СКВИРСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ»

2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства

Товариство з обмеженою відповідальністю «Сквирський комбінат хлібопродуктів» було засноване у 1994 році. Це підприємство функціонує як суб'єкт господарювання комерційного типу, головною метою якого є отримання прибутку. Основні інформаційні відомості щодо підприємства представлено у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Інформаційна довідка про ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів»

Показник	Характеристика
1) Повне найменування	Товариство з обмеженою відповідальністю «Сквирський комбінат хлібопродуктів»
2) Скорочене найменування	ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів»
3) Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
4) Форма власності	Приватна (недержавна)
5) Код ЄДРПОУ	00954544
6) Дата реєстрації	03 липня 2009 року
7) Розмір статутного капіталу	6144112 грн.
8) Юридична адреса	09001, Київська область, м. Сквир, вул. Київська, 25
9) Генеральний директор	Дорошенко Віктор Олександрович
10) Головний бухгалтер	Доценко Ганна Андріанівна

Джерело: складено автором на основі [66, 67, 73]

Діяльність підприємства регламентується чинним законодавством України, зокрема положеннями Цивільного та Господарського кодексів, а також Законом України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» та іншими нормативно-правовими актами.

Згідно з Державним класифікатором видів економічної діяльності (КВЕД), основним напрямом роботи ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» є виробництво продукції борошномельно-круп'яної промисловості (КВЕД 10.61).

Крім основного виду діяльності, підприємство здійснює низку суміжних господарських операцій, зокрема:

- 01.50 змішане сільське господарство;
- 46.21 оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин;
- 52.10 складське господарство;
- 55.10 діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщування;
- 71.20 технічні випробування та дослідження.

Такий спектр напрямів діяльності дозволяє підприємству диверсифікувати джерела прибутку та підвищувати конкурентоспроможність у своїй галузі.

ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» – провідне українське підприємство у сфері переробки зернових культур, що займає одне з чільних місць на національному ринку з виробництва фасованої гречки. Крім того, компанія спеціалізується на випуску дієтичного та кондитерського борошна з гречки та кукурудзи, а також виготовляє широкий асортимент пластівців швидкого приготування з різних зернових культур, зокрема з вівса, гречки, кукурудзи, проса, пшениці, ячменю та жита. Продукція не потребує варіння, що робить її зручною для споживачів, які прагнуть швидкого та здорового харчування.

Значна частина продукції реалізується під власною торговою маркою «Сквирянка», яка вже стала впізнаваним брендом серед українських споживачів завдяки високій якості, натуральному складу та сучасній упаковці (рис. 2.1).



Рис. 2.1. Логотип ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів»

Джерело: [67]

Підприємство володіє потужною інфраструктурою для забезпечення безперервного циклу виробництва. До її складу входять сучасні заготівельні та промислові елеватори, які дають змогу не лише зберігати зернову сировину для власних потреб, а й надавати послуги стороннім організаціям з приймання, сушіння, очищення та зберігання зерна. Це дозволяє підприємству ефективно використовувати ресурси та збільшувати частку доходу від логістичних послуг.

Місія ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» полягає у створенні якісних, натуральних і поживних продуктів швидкого приготування на основі українських зернових культур. Компанія прагне бути лідером у своєму сегменті, задовольняючи потреби споживачів у здоровому харчуванні щодня.

Основні напрями діяльності підприємства включають:

- виробництво круп та пластівців;
- виготовлення борошна спеціального призначення;
- зберігання, очищення і перевалка зернових культур;
- супровідні логістичні та технологічні послуги для партнерів.

Комплексний підхід до агропереробки дозволяє ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» утримувати високі позиції на ринку та активно розширювати географію постачань як в межах України, так і за її межами.

Основні дані щодо виробничої діяльності досліджуваного підприємства представлено на рис. 2.2. Кожна з технологічних ліній відповідає сучасним

стандартам виробництва та оснащена системами автоматичного контролю якості, що забезпечує стабільність характеристик готової продукції.

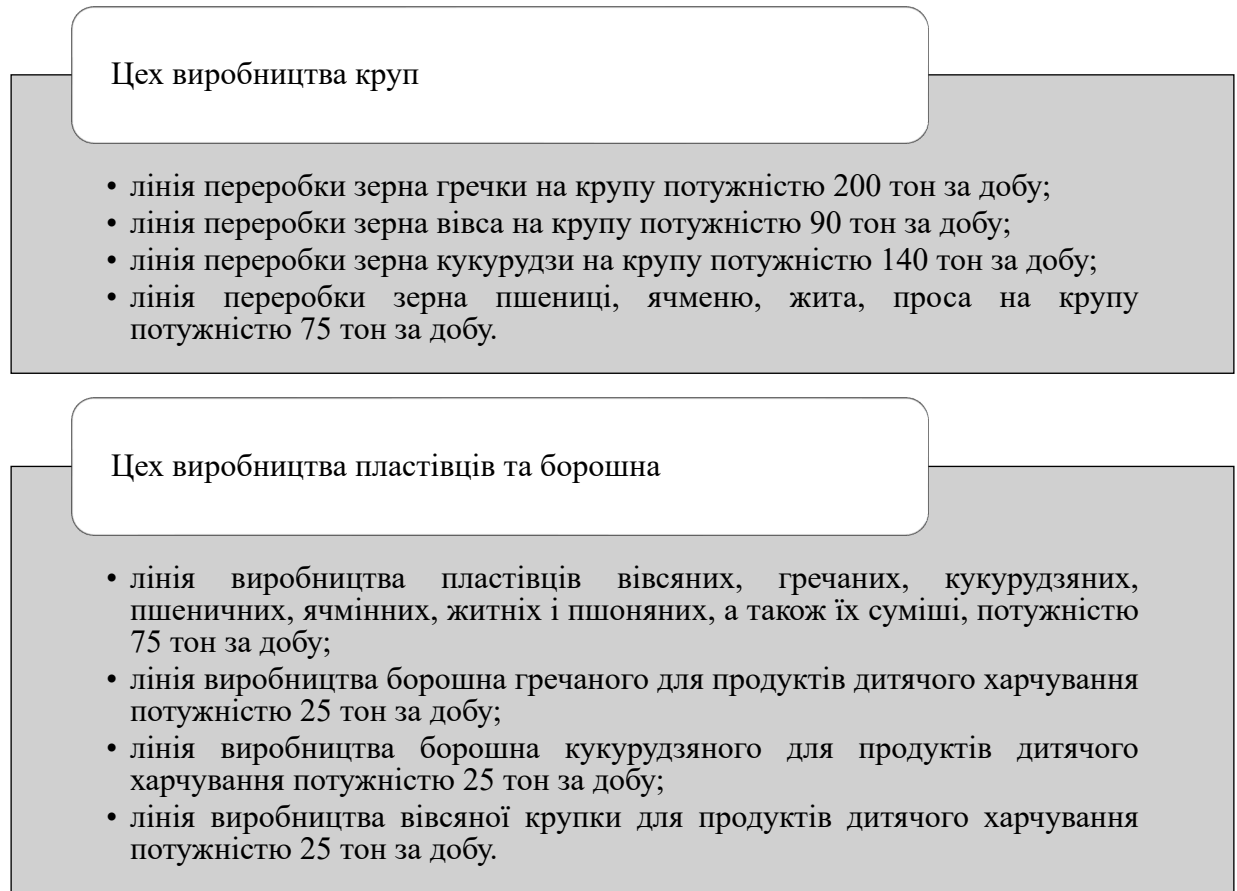


Рис. 2.2. Основні дані щодо виробничої діяльності ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів»

Джерело: побудовано на основі [67]

Завдяки раціональному поєднанню потужностей та гнучкості виробничого процесу, підприємство має змогу ефективно реагувати на потреби ринку, збалансовуючи обсяги випуску продукції в залежності від попиту на окремі види круп, пластівців та борошна.

ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» здійснює реалізацію своєї продукції в Україні та за її межами. На роботу підприємства значно вплинула військова агресія РФ. У 2022 році значно змінилася структура реалізації продукції між департаментами (рис. 2.3).

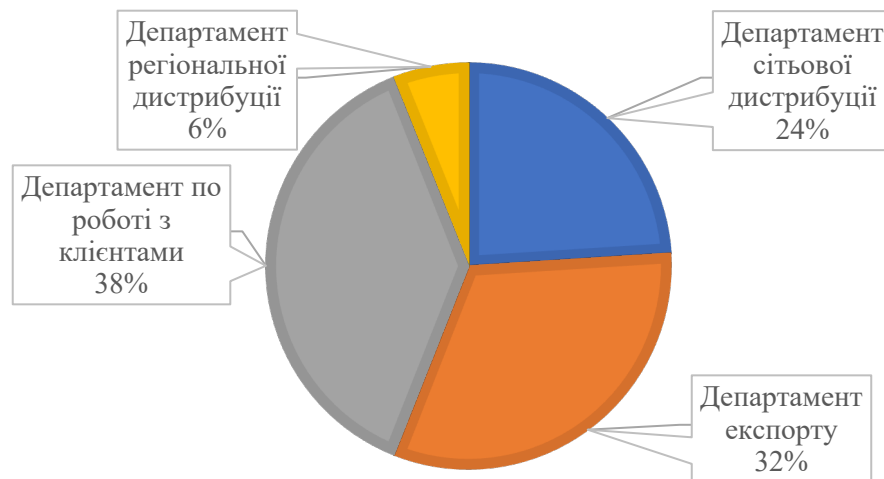


Рис. 2.3. Розподіл об'ємів продаж ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» по ринках збуту у 2022 р.

Джерело: побудовано на основі даних [67]

Пройшов перерозподіл обсягів реалізації на внутрішньому ринку. Структура збуту продукції ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» у 2022 році зазнала суттєвих змін унаслідок впливу зовнішніх чинників, насамперед повномасштабної війни, що зумовило переорієнтацію комерційних стратегій підприємства. Зокрема:

- Департамент по роботі з ключовими клієнтами продемонстрував позитивну динаміку – частка реалізації зросла на 16%, що свідчить про зміцнення співпраці з великими мережами та організованими закупівельниками;
- на 13% знизився експорт, що зумовлено ускладненням логістичних маршрутів, зменшенням купівельної спроможності на зовнішніх ринках та зростанням ризиків міжнародної торгівлі;
- також відбулося зниження реалізації по Департаменту сітьової дистрибуції на 3%, що може бути пов'язано з тимчасовою недоступністю частини торгових точок або їх оптимізацією в умовах воєнного стану.

Департамент регіональної дистрибуції, попри воєнні труднощі, утримав свою частку ринку, демонструючи гнучкість адаптації в умовах децентралізованої логістики та зростання попиту на продукти довготривалого зберігання в областях, віддалених від зони активних бойових дій.

ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» не лише зуміло втримати ключові ринки збуту, а й оперативно адаптувалося до нових економічних та логістичних умов, зміцнивши свою присутність серед стабільних внутрішніх споживачів. Показники демонструють високий рівень управлінської гнучкості та стратегічної стійкості підприємства.

Одним із ключових аспектів ефективного функціонування підприємства є чітко побудована організаційна структура, яка визначає розподіл повноважень, відповідальності та взаємозв'язків між окремими підрозділами та працівниками.

Управління у ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» здійснюють:

- Загальні збори учасників;
- Дирекція;
- Генеральний директор.

Вищим органом підприємства є Загальні Збори Учасників. Виконавчим органом підприємства є Дирекція. Керівництво поточною діяльністю підприємства здійснює одноосібний виконавчий орган в особі Генерального директора. До компетенції генерального директора належить прийняття рішень у межах поточної діяльності, окрім тих, що згідно з установчими документами віднесені до виключної компетенції Дирекції або Загальних зборів.

У ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» впроваджено лінійно-функціональну організаційну структуру, яка поєднує вертикальні (лінійні) та горизонтальні (функціональні) зв'язки. Такий підхід дозволяє ефективно узгоджувати стратегічне управління з оперативною діяльністю, забезпечуючи гнучкість у прийнятті рішень і водночас – контроль на кожному етапі реалізації управлінських рішень (рис. 2.4).

Особливістю лінійно-функціональної структури є те, що лінійні керівники здійснюють безпосереднє управління відповідними підрозділами, а функціональні служби надають аналітичну, методичну та консультативну підтримку, розробляють управлінські рішення в межах своєї спеціалізації. Після затвердження таких рішень лінійним керівником вони стають обов'язковими для виконання виконавцями.



Рис. 2.4. Організаційна структура ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів»

Джерело: побудовано на основі даних [67]

Функціональні підрозділи не мають права на пряме управління персоналом, що забезпечує єдність командної вертикалі, уникнення дублювання повноважень і чітке розмежування відповідальності.

Запроваджена структура є адаптивною до викликів ринку та дозволяє підприємству ефективно поєднувати стратегічне бачення із гнучкою реакцією на зміну зовнішніх умов, зокрема в умовах воєнного стану.

На сучасному етапі свого розвитку ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» перебуває у фазі зрілості життєвого циклу підприємства. Цей етап характеризується стабільністю основних бізнес-процесів, їх стандартизацією та поступовим ускладненням організаційної структури управління. Відбувається глибока спеціалізація функцій працівників: кожен підрозділ виконує чітко окреслені завдання, відповідальність за результат зростає як на індивідуальному, так і на командному рівні.

У відповідь на збільшення масштабів діяльності та зростаючі вимоги до ефективності, керівництво підприємства активно впроваджує практики децентралізації управління. Делегування повноважень забезпечує більш гнучку систему прийняття рішень, підвищує швидкість реакції на зміни зовнішнього середовища та сприяє розширенню автономії структурних підрозділів. У таких умовах значну увагу приділяють розвитку внутрішніх ініціатив, стимулюванню лідерства всередині команди та підвищенню рівня внутрішньої відповідальності за результати діяльності.

Основним стратегічним пріоритетом ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» на даному етапі є підвищення загальної ефективності господарської діяльності.

Організаційна структура, адаптована до потреб зрілої фази розвитку, формує підґрунтя для сталого зростання підприємства. Вона не лише підсилює систему внутрішнього контролю, а й створює позитивний імідж компанії як надійного та передбачуваного партнера, що сприяє зростанню її інвестиційної привабливості на ринку.

2.2. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства

Для забезпечення ефективного функціонування та ухвалення обґрунтованих управлінських рішень підприємство повинно мати чітке уявлення про свій фінансово-економічний стан. Діагностика цього стану дозволяє виявити сильні й слабкі сторони діяльності, оцінити рівень фінансової стійкості, ліквідності, рентабельності та ділової активності підприємства.

Аналіз фінансово-економічного стану ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» базується на оцінці основних показників бухгалтерської звітності, зокрема Балансу (форма №1) та Звіту про фінансові результати (форма №2) за 2022-2024 рр. [66].

Інформацію, необхідну для оцінки майнового стану ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів», наведено у табл. 2.2.

У складі необоротних активів ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» простежується тенденція до їх скорочення. Загальний обсяг необоротних активів у 2024 році зменшився на 22790 тис. грн порівняно з 2022 роком, що становить зниження на 5%. Відносна частка необоротних активів у загальній структурі балансу скоротилася на 3 п.п., з 68% у 2022 році до 65% у 2024-му. Особливо помітним є зменшення капітальних інвестицій та вартості основних засобів, що може свідчити про завершення активної фази інвестування в оновлення виробничої бази.

Разом з тим, оборотні активи демонструють приріст. У 2024 році їх обсяг зріс на 13174 тис. грн, або на 6% порівняно з 2022 роком. Їхня частка в структурі активів зросла з 32% до 35%, що свідчить про посилення уваги до короткострокових фінансових ресурсів і мобільних активів. Особливо динамічно зросли виробничі запаси – на 25170 тис. грн, або на 35%, що може бути пов'язано зі зростанням обсягів виробництва або підготовкою до збільшення обсягів реалізації продукції. Загалом, структура активів підприємства трансформується у бік підвищення ліквідності, що свідчить про прагнення забезпечити гнучкість у використанні фінансових ресурсів.

Таблиця 2.2

Структура та динаміка майна ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів»

Статті балансу	На 31.12.2022 р.		На 31.12.2023 р.		На 31.12.2024 р.		Відхилення 2024 р. до 2022 р.		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	+, -	%	пунк. стр.
I. Необоротні активи									
Нематеріальні активи	709	0,15	607	0,13	521	0,11	-188	-27	-0,03
Незавершені капітальні інвестиції	9909	2,07	16681	3,50	5406	1,19	-4503	-45	-0,88
Основні засоби за залишковою вартістю	466552	97,46	457784	96,06	448628	98,40	-17924	-4	0,94
Інвестиційна нерухомість	1549	0,32	1468	0,31	1374	0,30	-175	-11	-0,02
Усього за розділом I	478719	68	476540	67	455929	65	-22790	-5	-2
II. Оборотні активи									
Запаси, в т. ч.:	108443	47,75	120929	52,30	134366	55,92	25923	24	8,17
виробничі запаси	72845	32,07	83980	36,32	98015	40,79	25170	35	8,72
незавершене виробництво	5	0,002	24	0,010	51	0,021	46	920	0,019
готова продукція	35418	15,59	36852	15,94	36273	15,10	855	2	-0,50
товари	175	0,08	73	0,03	27	0,01	-148	-85	-0,07
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	98980	43,58	89507	38,71	87476	36,40	-11504	-12	-7,18
Дебіторська заборгованість за розрахунками:									
- за виданими авансами	12147	5,35	7197	3,11	4060	1,69	-8087	-67	-3,66
- з бюджетом	3305	1,46	9301	4,02	11672	4,86	8367	253	3,40
Інша поточна дебіторська заборгованість	11	0,005	98	0,042	2	0,001	-9	-82	-0,004
Гроші та їх еквіваленти	636	0,28	2455	1,06	75	0,03	-561	-88	-0,25
Витрати майбутніх періодів	125	0,06	148	0,06	188	0,08	63	50	0,02
Інші оборотні активи	3477	1,53	1597	0,69	2459	1,02	-1018	-29	-0,51
Усього за розділом II	227124	32	231232	33	240298	35	13174	6	2
БАЛАНС	705843	100	707772	100	696227	100,00	-9616	-1	0,00

Джерело: складено і розраховано на основі [66]

Однак така динаміка активів ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» потребує подальшого аналізу щодо ефективності управління оборотним капіталом і збереження технічного потенціалу підприємства, оскільки зменшення інвестицій у необоротні активи може в перспективі вплинути на конкурентоспроможність.

Загальна вартість активів (баланс) знизилася на 9616 тис. грн, що становить 1% від загального обсягу активів. Незважаючи на помірне зниження, ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» демонструє відносну стабільність активної частини балансу, що може свідчити про ефективне управління ресурсами у складних макроекономічних умовах.

У подальшому аналізі балансу підприємства важливим етапом є вивчення структури його зобов'язань і джерел формування капіталу, що відображено в табл. 2.3. Як свідчать наведені дані, у 2024 році відбулися значні зміни у структурі власного капіталу та зобов'язань ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів». Загальна сума власного капіталу зменшилася на 59165 тис. грн (або на 19,1%) порівняно з 2022 роком і склала 249836 тис. грн, що становить 36% від балансу. Зменшення відбулося в першу чергу через зростання непокритого збитку, який збільшився на 58149 тис. грн і досяг -95238 тис. грн, що негативно позначається на фінансовій стійкості підприємства.

Одночасно слід відзначити стабільність зареєстрованого капіталу, який залишився на рівні 6144 тис. грн, із незначним зростанням його питомої ваги у структурі власного капіталу. Капітал у дооцінках майже не змінився, продемонструвавши незначне зменшення на 1016 тис. грн, проте його частка у структурі збільшилася майже на 25,65 п.п., що може свідчити про переоцінку основних засобів або інших необоротних активів.

У структурі довгострокових зобов'язань відбулося кардинальне зміщення: у 2024 році з'явилися інші довгострокові зобов'язання в сумі 164044 тис. грн, яких не було у попередні роки. Це збільшило питому вагу довгострокових зобов'язань до 24% балансу, що свідчить про залучення нових джерел фінансування або реструктуризацію існуючих боргів.

Таблиця 2.3

Структура власного капіталу і зобов'язань ТОВ «Сквирський комбінат
хлібопродуктів»

Статті балансу	На 31.12.2022 р.		На 31.12.2023 р.		На 31.12.2024 р.		Відхилення 2024 р. до 2022 р.		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	+, -	%	Пунк стр.
I. Власний капітал									
Зареєстрований капітал	6144	1,99	6144	2,26	6144	2,46	0	0	0,47
Капітал у дооцінках	339946	110,01	339031	124,65	338930	135,66	-1016	-0,30	25,65
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-37089	-12,00	-73194	-26,91	-95238	-38,12	-58149	156,8	-26,12
Усього за розділом I	309001	44	271981	38	249836	36	-59165	-19,1	-8
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення									
Інші довгострокові зобов'язання	0	0	0	0	164044	100,00	164044	100	100
Усього за розділом II	0	0	0	0	164044	24	164044	100	24
III Поточні зобов'язання і забезпечення									
Короткострокові кредити банків	147000	37,04	187700	43,07	183700	65,06	36700	25	28,02
- за довгостроковими зобов'язаннями	82044	20,67	0	0,00	0	0,00	-82044	-100	-20,67
- товари, роботи, послуги	15062	3,80	15755	3,62	24614	8,72	9552	63	4,92
- розрахунками з бюджетом	1156	0,29	1083	0,25	1801	0,64	645	56	0,35
- розрахунками зі страхування	968	0,24	868	0,20	1340	0,47	372	38	0,23
- розрахунками з оплати праці	3706	0,93	3253	0,75	4970	1,76	1264	34,1	0,83
- за одержаними авансами	3749	0,94	4352	1,00	5907	2,09	2158	57,6	1,15
Поточні забезпечення	7009	1,77	4245	0,97	5439	1,93	-1570	-22,4	0,16
Інші поточні зобов'язання	136148	34,31	218535	50,15	54576	19,33	-81572	-60	-14,98
Усього за розділом III	396842	56	435791	62	282347	41	-114495	-29	-16
Баланс	705843	100	707722	100	696227	100	-9566	-1	0,00

Джерело: складено і розраховано на основі [66]

Щодо поточних зобов'язань, їх обсяг значно скоротився – на 114495 тис. грн, або на 29%, у порівнянні з 2022 роком, і становив 282347 тис. грн. Проте питома вага короткострокових кредитів банків зросла на 25%, що свідчить про посилення залежності підприємства від кредитних ресурсів для покриття поточних потреб. З іншого боку, суттєво зменшилася заборгованість за іншими поточними зобов'язаннями, що може свідчити про покращення контролю за платежами або реструктуризацію боргів.

У цілому, зміни у структурі власного капіталу і зобов'язань ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» вказують на певне посилення фінансового навантаження на підприємство, пов'язане з нарощуванням довгострокових зобов'язань та збільшенням банківських кредитів. Це підкреслює необхідність подальшого моніторингу платоспроможності підприємства і фінансової стійкості.

Для аналізу змін доходів і витрат підприємства протягом звітного періоду використано дані, подані в табл. 2.4.

Загалом чистий дохід від реалізації продукції у ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» у 2024 році зменшився порівняно з 2022 роком на 32270 тис. грн, що становить 5% від початкового показника. Водночас собівартість реалізованої продукції знизилася більш суттєво – на 49991 тис. грн, або на 10%, що призвело до зменшення питомої ваги собівартості у структурі чистого доходу з 76% у 2022 році до 72% у 2024 році.

Завдяки цьому валовий прибуток підприємства у 2024 році збільшився на 17721 тис. грн, або на 11% порівняно з 2022 роком, досягнувши 178630 тис. грн. Такий позитивний результат свідчить про підвищення ефективності виробничої діяльності та оптимізацію виробничих витрат. Проте слід звернути увагу на значне скорочення інших операційних доходів на 6968 тис. грн (53%), що негативно вплинуло на загальний фінансовий результат підприємства.

Водночас адміністративні витрати зросли на 15404 тис. грн, або на 60%, а витрати на збут збільшилися на 11781 тис. грн (14%), що свідчить про зростання витрат, пов'язаних із управлінням та реалізацією продукції. Зростання

адміністративних витрат може бути пов'язане з підвищенням рівня заробітної плати, інфляційними процесами або іншими факторами внутрішніх витрат.

Таблиця 2.4

Динаміка доходів та витрат ТОВ «Сквирський комбінат
хлібопродуктів», тис. грн

Показники	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Відхилення 2024р до 2022 р	
				+/-	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	659186	522772	626916	-32270	-5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	498277	391153	448286	-49991	-10
Собівартість у % до чистого доходу	76	75	72	-4	-5
Валовий прибуток (збиток)	160909	131619	178630	17721	11
Інші операційні доходи	13153	6867	6185	-6968	-53
Адміністративні витрати, тис. грн.	25669	26214	41073	15404	60
Витрати на збут, тис. грн.	85633	80757	97414	11781	14
Інші операційні витрати, тис. грн.	7354	6181	6607	-747	-10
Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн.	55406	25334	39721	-15685	-28
Інші доходи	208	42	21	-187	-90
Фінансові витрати	46925	61661	61871	14946	32
Інші витрати	1318	735	16	-1302	-99
Фінансовий результат до оподаткування (або прибуток, або збиток)	7371	-37020	-22145	-29516	-400
Чистий фінансовий результат (прибуток +, збиток -)	7371	-37020	-22145	-29516	-400

Джерело: складено і розраховано на основі [66]

Інші операційні витрати у ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» у 2024 р знизилися на 747 тис. грн (-10%) порівняно з даними 2022 р, що частково компенсувало збільшення адміністративних та збутових витрат.

Суттєво збільшились фінансові витрати: з 46925 тис. грн у 2022 році до 61871 тис. грн у 2024 році, тобто на 14946 тис. грн або 32%. Це є тривожним сигналом, адже може свідчити про зростання кредитного навантаження або неефективне управління борговими зобов'язаннями.

У результаті сукупного впливу зазначених чинників фінансовий результат до оподаткування у 2024 році став від'ємним і склав -22145 тис. грн, що на 29516 тис. грн менше, ніж у 2022 році. Остаточо це призвело до чистого збитку у тому ж обсязі. Таким чином, ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» за підсумками 2024 року зазнало збитків у розмірі 22145 тис. грн, тоді як у 2022 році ще фіксувався прибуток.

Отже, попри деяке зростання валового прибутку, ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» не змогло втримати стабільний рівень прибутковості через зростання операційних витрат та фінансового навантаження. Це вимагає детального аналізу витратної частини бюджету та пошуку резервів для оптимізації управлінських процесів, скорочення непродуктивних витрат та підвищення загальної фінансової стійкості підприємства.

Для аналізу змін основних економічних показників ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» протягом звітного періоду використано дані, подані в табл. 2.5.

Аналіз основних економічних показників ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» свідчить про певні коливання у діяльності підприємства протягом 2022-2024 років.

Звертає на себе увагу зростання середньорічної вартості оборотних активів підприємства на 6%, що свідчить про збільшення запасів. Підвищення оборотності оборотних активів з 0,74 у 2023 році до 0,90 у 2024 році демонструє покращення використання оборотних ресурсів підприємства.

Варто відзначити, що продуктивність праці у ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» знизилася на 5%, що свідчить про зміни в організації праці, що потребують додаткового дослідження.

Загалом, аналіз показників свідчить про необхідність подальшої оптимізації використання оборотних активів і підвищення продуктивності праці для забезпечення сталого розвитку ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів».

Таблиця 2.5

Основні економічні показники ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів»

Показники	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Відхилення 2024 р до 2022 р	
				+/-	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн	659186	522772	626916	-32270	-5
Валовий прибуток (збиток), тис. грн	160909	131619	178630	17721	11
Чистий фінансовий результат (прибуток +, збиток -), тис. грн	7371	-37020	-22145	-29516	-400
Середньорічна вартість активів, тис. грн	705843	707722	696277	-9566	-1
Середньорічна вартість необоротних активів, тис. грн	478719	476540	455929	-22790	-5
Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн	227124	231232	240298	13174	6
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн	466552	457784	448628	-17924	-4
Фондовіддача	1,41	1,14	1,40	-0,02	-1,10
Фондомісткість	0,71	0,88	0,72	0,01	1
Фондоозброєність, тис. грн./на 1 особу	1418,1	1408,6	1355,4	-62,7	-4
Продуктивність праці, тис. грн./на 1 особу	2003,6	1608,5	1894,0	-109,6	-5
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	0,93	0,74	0,90	-0,03	-3,58

Джерело: складено і розраховано на основі [66]

Оцінка ключових фінансових показників, що характеризують загальний фінансовий стан підприємства, базується на інформації з табл. 2.6.

За аналізований період спостерігається позитивна динаміка коефіцієнта загальної ліквідності підприємства, який зріс із 0,57 у 2022 році до 0,85 у 2024 році, що свідчить про покращення платоспроможності підприємства та здатність своєчасно виконувати короткострокові зобов'язання. Водночас

коефіцієнт абсолютної ліквідності має значні коливання та залишається низьким, що вказує на обмежену кількість найбільш ліквідних коштів (готівки та коштів на рахунках) у загальній структурі оборотних активів.

Коефіцієнт швидкої ліквідності ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» також демонструє позитивний тренд, збільшившись з 0,29 до 0,37, що свідчить про покращення якості оборотних активів та їх здатності швидко конвертуватися в грошові кошти для покриття поточних зобов'язань.

Таблиця 2.6

Динаміка показників оцінки фінансового стану
ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів»

Показники	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Відхилення 2024 р до 2022 р
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,57	0,53	0,85	0,28
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,0016	0,0056	0,0003	-0,0013
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,29	0,25	0,37	0,08
Коефіцієнт автономії	0,44	0,38	0,36	-0,08
Коефіцієнт фінансової стабільності	1,28	1,60	1,79	0,51
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,56	0,62	0,64	0,08
Коефіцієнт оборотності активів	0,93	0,74	0,90	-0,03
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	2,13	1,92	2,51	0,38
Рентабельність господарської діяльності, %	1,1	-7,1	-3,5	-4,6
Рентабельність активів, %	1,0	-5,2	-3,2	-4,2
Рентабельність продукції, %	1,5	-9,5	-4,9	-6,4

Джерело: складено і розраховано на основі [66]

Водночас коефіцієнт автономії знизився з 0,44 до 0,36, що свідчить про збільшення частки позикових коштів у структурі капіталу підприємства, і таким чином зростання фінансового ризику. Проте коефіцієнт фінансової стабільності

за цей період зріс з 1,28 до 1,79, що вказує на посилення фінансової стійкості підприємства загалом.

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу збільшився з 0,56 до 0,64, що підтверджує тенденцію до зростання частки зовнішніх джерел фінансування у пасивах ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів».

Показники оборотності активів і власного капіталу свідчать про підвищення ефективності використання ресурсів підприємства: коефіцієнт оборотності активів зменшився незначно і становить 0,90, тоді як коефіцієнт оборотності власного капіталу зріс із 2,13 до 2,51, що свідчить про покращення ефективності використання власних коштів підприємства.

Показники рентабельності, що є ключовими індикаторами прибутковості діяльності підприємства, продемонстрували негативну динаміку. Так, рентабельність господарської діяльності ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» знизилася з 1,1 % у 2022 році до -3,5 % у 2024 році, рентабельність активів – з 1,0 % до -3,2 %, а рентабельність продукції – з 1,5 % до -4,9 %. Це свідчить про те, що підприємство працює збитково і не отримує належного рівня доходу на вкладені ресурси.

У цілому, фінансовий стан ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» у 2024 році характеризується окремими позитивними зрушеннями у сфері ліквідності та фінансової стабільності, проте суттєвими недоліками залишаються низький рівень грошових активів, висока залежність від позикових коштів та від'ємні показники рентабельності, що свідчить про потребу у вжитті заходів для відновлення прибутковості та зміцнення фінансової стійкості підприємства.

2.3. Оцінка системи управління використанням основних засобів підприємства

Основні засоби є матеріальною основою виробничої діяльності будь-якого підприємства, оскільки саме вони забезпечують виконання виробничо-

технологічних процесів, стабільність функціонування та можливість довгострокового розвитку. Ефективне управління основними засобами передбачає не лише їх раціональне використання, але й належний технічний стан, оновлення та модернізацію.

Успішне функціонування ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» значною мірою залежить від ефективного управління основними засобами, до яких належать будівлі, споруди, машини, обладнання, транспортні засоби та інші довгострокові матеріальні активи. Основні засоби підприємства охоплюють як виробничі потужності, так і інфраструктурні об'єкти, що забезпечують безперервність операційних процесів. Управління їх використанням вимагає чіткої координації між структурними підрозділами, які беруть участь у процесах закупівлі, обліку, технічного обслуговування, експлуатації та модернізації основних засобів.

Діючою системою управління основними засобами передбачено:

- ведення бухгалтерського обліку основних засобів відповідно до чинного законодавства;
- проведення періодичної інвентаризації та переоцінки основних засобів;
- формування амортизаційної політики відповідно до податкового законодавства;
- використання об'єктів основних засобів у межах визначених норм та регламентів;
- реагування на аварійний стан або непридатність засобів через списання або ремонт.

Управління використанням основних засобів ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» здійснюється через вертикаль підпорядкування та відповідальності, де ключову роль відіграють такі структурні одиниці:

- 1) генеральний директор координує загальну політику управління основними засобами та затверджує стратегічні рішення щодо капіталовкладень і модернізації інфраструктури;

2) директор з виробництва безпосередньо відповідає за ефективне використання виробничих потужностей, включаючи обладнання та технічні засоби на виробничих лініях. У підпорядкуванні цього підрозділу перебувають основні виробничі одиниці, що є головними споживачами основних засобів;

3) директор департаменту матеріально-технічного постачання організовує процеси закупівлі обладнання, запасних частин, витратних матеріалів, а також забезпечує оперативне постачання ресурсів, необхідних для належного функціонування основних фондів;

4) директор елеватора керує технічним станом та ефективністю використання обладнання на елеваторі, що є одним з ключових активів підприємства;

5) директор з охорони праці, техніки безпеки та пожежної безпеки контролює дотримання вимог безпечної експлуатації основних засобів, забезпечує проведення технічних оглядів, інструктажів та навчань персоналу;

6) директор з економіки та фінансів, а також головний економіст і головний бухгалтер, відповідають за облік основних засобів, нарахування амортизації, формування фінансових показників ефективності їх використання, а також за розробку бюджету на їх оновлення та модернізацію;

7) юридичний відділ бере участь у супроводженні договорів, пов'язаних із придбанням, орендою або реалізацією основних засобів.

Наявна система управління використанням основних засобів має функціонально розподілену відповідальність, що забезпечує чітке закріплення ролей і повноважень між підрозділами. Водночас така модель потребує ефективної міжфункціональної взаємодії та контролю, оскільки відсутність інтегрованої системи управління ризикує призвести до неузгоджених дій, затримок в обслуговуванні або дублювання функцій.

Також слід зазначити, що за відсутності окремого технічного департаменту або служби з управління основними засобами у ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» частина функцій із планування, обліку та модернізації активів розосереджена між кількома підрозділами, що ускладнює централізоване

прийняття рішень щодо оновлення та підвищення ефективності використання основних засобів.

Діюча система управління використанням основних засобів у ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» загалом є структурованою та функціонально забезпеченою, однак має потенціал до оптимізації через впровадження інтегрованої інформаційної системи моніторингу стану, використання і ефективності основних засобів, а також удосконалення процесів координації між відповідальними підрозділами.

На основі попереднього аналізу у підрозділі 2.2 можна зробити висновок, що у ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» спостерігається тенденція до зниження середньорічної вартості основних засобів. Таке зменшення може бути наслідком фізичного зносу, вибуття окремих об’єктів або недостатнього рівня інвестування в оновлення виробничих потужностей. Це свідчить про наявність певних проблем в управлінні основними засобами, що можуть впливати на конкурентоспроможність підприємства в довгостроковій перспективі.

Інформацію щодо забезпеченості ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» основними засобами представлено в табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Показники стану та придатності основних засобів ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» за 2022-2024 роки

Показники	Роки			Динаміка 2024 р до 2022 р, %	Відхилення 2024 р до 2022 р (+, -)
	2022	2023	2024		
1. Основні засоби:					
- первісна вартість, тис. грн.	1385146	1389589	1406510	1,5	21364
- залишкова вартість, тис. грн.	466552	457784	448628	-3,8	-17924
2. Знос основних засобів, тис. грн.	918594	931805	957882	4,3	39288
3. Коефіцієнт зносу, %	66	67	68	—	2
3. Коефіцієнт придатності, %	34	33	32	—	-2

Джерело: складено і розраховано на основі [66]

Аналіз даних табл. 2.7 свідчить про зміни у структурі та стані основних засобів ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» упродовж 2022-2024 рр.

У 2024 році первісна вартість основних засобів зросла до 1406510 тис. грн, що на 21364 тис. грн (або на 1,5 %) більше порівняно з 2022 роком. Це свідчить про те, що підприємство здійснювало інвестиції в оновлення або розширення своїх активів. Водночас, попри зростання первісної вартості, залишкова вартість основних засобів зменшилася з 466552 тис. грн у 2022 році до 448628 тис. грн у 2024 році, тобто на 17924 тис. грн (зниження на 3,8 %). Це означає, що темпи зносу основних засобів переважають над темпами оновлення.

Сума зносу основних засобів у 2024 році склала 957882 тис. грн, що на 39288 тис. грн (або 4,3 %) більше, ніж у 2022 році. Коефіцієнт зносу зріс із 66 % у 2022 році до 68 % у 2024 році, а коефіцієнт придатності, навпаки, знизився з 34 % до 32 %. Це свідчить про поступове старіння матеріально-технічної бази та виснаження виробничого потенціалу основних засобів.

Такий стан основних засобів може негативно впливати на виробничу ефективність, якість продукції та рівень технічної безпеки у ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів». Високий рівень зносу потребує невідкладного оновлення парку обладнання, реконструкції або модернізації окремих елементів інфраструктури підприємства.

За результатами аналізу можна зробити висновок, що, незважаючи на певні інвестиції в основні засоби, ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» потребує більш активної політики в напрямку відновлення та модернізації основних засобів, з метою підтримки їхньої продуктивності на належному рівні та запобігання подальшому погіршенню технічного стану.

Показники, що відображають ефективність використання основних засобів підприємства, наведено в табл. 2.8.

Протягом досліджуваного періоду спостерігається скорочення вартості основних засобів у ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» на 17,9 млн грн (або на 4%), що може бути пов'язано з фізичним і моральним зносом, а також

відсутністю значних інвестицій у модернізацію виробничих потужностей. Незважаючи на це, фондівіддача залишається майже незмінною – 1,41 грн у 2022 році проти 1,40 грн у 2024 році, що свідчить про збереження певної стабільності у здатності основних засобів генерувати виручку.

Фондоємність також не зазнала істотних змін, залишившись на рівні 0,72 грн у 2024 році, що є прийнятним показником, але свідчить про незначне зниження продуктивності основного капіталу. Фондоозброєність скоротилася на 62,7 тис. грн на одного працівника, що може свідчити про погіршення технічного оснащення персоналу та зниження рівня автоматизації праці.

Таблиця 2.8

Показники ефективності використання основних засобів ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» за 2022-2024 роки

Показники	Роки			Динаміка 2024 р до 2022 р, %	Відхилення 2024 р до 2022 р (+, -)
	2022	2023	2024		
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	659186	522772	626916	-5	-32270
Чистий прибуток, тис. грн.	7371	-37020	-22145	-400	-29516
Чисельність працюючих, осіб	329	325	331	1	2
Вартість основних засобів, тис. грн.	466552	457784	448628	-4	-17924
Фондовіддача, грн.	1,41	1,14	1,40	-1	-0,02
Фондоємність, грн.	0,71	0,88	0,72	1	0,0
Фондоозброєність, тис. грн.	1418,1	1408,6	1355,4	-4	-62,7
Коефіцієнт ефективності використання основних засобів	0,000043	0,000035	0,000042	—	-0,000001
Фондорентабельність, %	1,58	-8,09	-4,94	—	-6,52
Інтегральний показник ефективності використання основних засобів	1,494	0	0	—	-1,494

Джерело: складено і розраховано на основі [66]

Негативну динаміку продемонстрували показники фондорентабельності, яка зменшилась із позитивного значення 1,58 % у 2022 році до -4,94 % у 2024 році. Це свідчить про те, що підприємство не отримує прибутку від вкладених в основні засоби інвестицій, що є критичним сигналом щодо ефективності їх використання.

Коефіцієнт ефективності використання основних засобів ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» залишився майже незмінним, не перевищуючи значення 0,000042, що свідчить про низький рівень прибутковості на одиницю вартості основних засобів. Інтегральний показник ефективності, який у 2022 році становив 1,494, у 2023 та 2024 роках дорівнює нулю, що прямо свідчить про втрату економічного ефекту від функціонування основних засобів у зв'язку зі збитковістю діяльності досліджуваного підприємства.

Таким чином, загальний аналіз засвідчує, що попри збереження окремих параметрів на відносно стабільному рівні (фондовіддача, фондоємність), ефективність використання основних засобів ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» у 2024 році є вкрай низькою. Основною причиною цього є зниження прибутковості діяльності підприємства, недостатній рівень інвестицій у технічне переоснащення та модернізацію, а також негативна динаміка фондорентабельності. У зв'язку з цим підприємству необхідно зосередити увагу на підвищенні продуктивності використання основного капіталу, залученні інвестицій, оновленні матеріально-технічної бази та оптимізації виробничих процесів.

2.4. Напрями підвищення ефективності використання основних засобів підприємства

Аналіз динаміки показників ефективності використання основних засобів ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» за 2022–2024 роки виявив низку критичних проблем, що негативно впливають на загальний фінансово-

господарський стан підприємства. Серед основних недоліків варто зазначити зниження фондоозброєності, негативне значення фондорентабельності, суттєве скорочення чистого прибутку, а також поступове зменшення вартості основних засобів без належного їх оновлення. Ці фактори свідчать про застарілість матеріально-технічної бази підприємства та нераціональне використання наявного виробничого потенціалу.

З метою подолання виявлених проблем та забезпечення ефективного використання основних засобів у ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів», доцільно реалізувати низку практично здійснених заходів, спрямованих на підвищення продуктивності, зниження витрат та підвищення рентабельності виробництва.

1) Модернізація існуючого обладнання. Проведення поетапної модернізації діючих виробничих потужностей дозволить підвищити продуктивність, зменшити втрати сировини та енергоносіїв, а також знизити витрати на поточне обслуговування. Пріоритет має надаватися обладнанню, яке забезпечує найбільший обсяг виробництва або є «вузьким місцем» у технологічному процесі.

2) Придбання нових високотехнологічних виробничих ліній. Впровадження сучасного автоматизованого обладнання забезпечить не лише зростання обсягів виробництва, а й зменшення частки ручної праці, підвищення стабільності якості продукції та скорочення простоїв. Особливо актуальним є оновлення зерноочисного та фасувального обладнання, яке найбільш зношене та має низьку ефективність.

3) Проведення комплексного технічного аудиту. Регулярний технічний аудит дозволяє виявити неефективно використовувані, надлишкові або морально застарілі основні засоби. Такі активи можна реалізувати, передати в оренду або замінити на більш продуктивні одиниці, вивільнивши ресурси для інших напрямів інвестування.

4) Залучення фінансування на інноваційний розвиток. Окрім використання власних коштів, підприємству доцільно активізувати роботу щодо

залучення державних програм підтримки агропереробних підприємств, інвестиційних фондів, банківського кредитування або міжнародних грантів на енергоефективне переоснащення.

5) Організація планово-попереджувального обслуговування обладнання. Впровадження системи технічного обслуговування за графіком (ТПО) дозволить зменшити ризики аварій, знизити витрати на капітальний ремонт та продовжити строк служби основних засобів. Це також сприятиме підвищенню стабільності виробничих процесів.

6) Підвищення кваліфікації технічного персоналу. Важливим напрямом є організація систематичного навчання та атестації працівників, що обслуговують технічне обладнання. Це дозволить ефективніше його використовувати, уникати помилок у роботі та зменшити аварійність, що в свою чергу знизить експлуатаційні витрати.

Зазначені напрями є доцільними, економічно обґрунтованими та технічно здійсненними. Серед них ключовим заходом, який доцільно впровадити у короткостроковій перспективі у ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів», є придбання нової високопродуктивної зерноочисної лінії. Саме цей захід дозволить значно підвищити ефективність виробничих процесів, зменшити втрати продукції та витрати на технічне обслуговування, а також покращити якість кінцевого продукту. Реалізація цього заходу дозволить досягти низки важливих економічних та технологічних результатів:

- підвищення продуктивності очищення зерна щонайменше на 20-25% завдяки впровадженню автоматизованих технологічних процесів, що забезпечують стабільну і високу пропускну здатність обладнання;
- зниження експлуатаційних витрат, зокрема витрат на обслуговування, ремонти та енергоспоживання застарілої техніки, яка нині використовується на підприємстві;
- покращення якості очищення зерна, що позитивно вплине на кінцеву якість продукції (борошно, крупи, комбікорм тощо), підвищить її

конкурентоспроможність на внутрішньому та зовнішньому ринках і дозволить розширити базу споживачів;

- зменшення виробничих втрат, спричинених простоєм устаткування та неякісним очищенням зернових культур, що особливо актуально в період активної сезонної заготівлі;

- оптимізація трудових ресурсів, оскільки нове обладнання потребує менше ручної праці завдяки автоматизації процесів, що дозволяє скоротити кількість обслуговуючого персоналу або спрямувати його на інші ділянки виробництва;

- скорочення термінів технологічного циклу, що сприятиме збільшенню обсягів переробки сировини упродовж сезону.

З метою кількісного обґрунтування ефективності зазначеного заходу у табл. 2.9 наведено розрахунок вигод та витрат, пов'язаних із придбанням і впровадженням сучасної зерноочисної лінії на ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів».

Таблиця 2.9

Вигоди і витрати від впровадження нової зерноочисної лінії у
ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів», грн

ВИГОДИ	
Додатковий прибуток від збільшення обсягів очищення зерна (на 25%)	215000
Зменшення витрат на ремонт і обслуговування старого обладнання	48000
Економія на енергоспоживанні	27000
Зменшення виробничих втрат (внаслідок кращого очищення зерна)	35000
Скорочення витрат на оплату праці (завдяки автоматизації)	42000
Разом	367000
ВИТРАТИ	
Вартість закупівлі зерноочисної лінії	280000
Вартість монтажу та введення в експлуатацію	30000
Навчання персоналу	7000
Додаткові витрати на адаптацію технологічного процесу	8000
Разом	325000

Джерело: складено автором

Як видно з наведених у табл. 2.9 даних, очікувані вигоди в розмірі 367000 грн перевищують витрати на впровадження нового обладнання, які становлять 325000 грн. Чистий ефект від реалізації заходу становить 42000 грн на рік, що свідчить про економічну доцільність і ефективність проєкту. З урахуванням того, що нова лінія має значно вищий ресурс роботи, очікується поступове зростання прибутковості в подальші періоди. Орієнтовний термін окупності проєкту становить менше одного року, що є прийнятним для інвестицій подібного типу в агропереробному секторі.

Впровадження зерноочисної лінії нового покоління відповідає стратегічним цілям ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» щодо підвищення ефективності виробництва та є економічно обґрунтованим заходом, оскільки забезпечує не лише покращення технічних показників діяльності, а й створює умови для зростання прибутковості підприємства в середньо- та довгостроковій перспективі.

Крім того, наявність сучасної зерноочисної лінії дозволить підприємству вийти на новий якісний рівень виробництва, краще відповідати стандартам безпеки харчової продукції, а також відкрити перспективи для участі в державних програмах підтримки агропереробного сектору та міжнародних грантових ініціативах.

Отже, впровадження високопродуктивної зерноочисної лінії є не лише технічно обґрунтованим, а й економічно вигідним заходом, спрямованим на довгострокове підвищення ефективності виробничої діяльності ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів».

Висновки до розділу 2

1. Базою проведення дослідження виступає ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів», яке є одним з найбільших виробників фасованої гречки в Україні, дієтичного і кондитерського гречаного та кукурудзяного борошна,

пластівців із вівса, гречки, кукурудзи, проса, пшениці, ячменю, жита, які не потребують приготування, кукурудзяних та вівсяних круп. Значна частина продукції продається під ТМ «Сквирянка».

2. ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» є ефективно функціонуючим суб'єктом господарювання з добре структурованою організаційною побудовою, широким спектром діяльності та потужною виробничо-логістичною базою. Завдяки диверсифікованості напрямів роботи, підприємство не лише утримує лідерські позиції у галузі переробки зернових культур, а й успішно адаптується до викликів зовнішнього середовища, зокрема умов воєнного стану. Розвинена інфраструктура, орієнтація на якість, впізнаваний бренд та гнучкість управлінських рішень забезпечують конкурентоспроможність ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» на внутрішньому та зовнішньому ринках.

3. Аналіз фінансово-економічного стану ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» за період 2022-2024 років показав як позитивні, так і негативні тенденції. З одного боку, відзначається зростання оборотних активів, покращення ліквідності та збільшення валового прибутку, що свідчить про певне підвищення ефективності виробничої діяльності та гнучкість управління короткостроковими ресурсами. З іншого боку, скорочення необоротних активів і капітальних інвестицій викликає занепокоєння щодо збереження технічного потенціалу та конкурентоспроможності підприємства в довгостроковій перспективі.

4. Структура капіталу і зобов'язань зазнала істотних змін, зокрема збільшення довгострокових зобов'язань та кредитного навантаження, що посилює фінансові ризики і потребує підвищеної уваги до управління борговими зобов'язаннями. Зростання адміністративних і збутових витрат, а також значне збільшення фінансових витрат негативно вплинули на фінансовий результат, що у 2024 році виявився збитковим.

5. Діюча система управління основними засобами ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» є структурованою та функціонально розподіленою, з

чітким розподілом відповідальності між підрозділами. Проте відсутність централізованого технічного департаменту ускладнює координацію та прийняття рішень щодо оновлення і модернізації активів. Аналіз показників свідчить про зростання первісної вартості основних засобів, однак збільшення їх зносу та зниження залишкової вартості вказують на недостатній рівень оновлення. Це негативно впливає на технічний стан і виробничу ефективність підприємства.

6. Хоча фондівдача залишається на стабільному рівні, спостерігається зниження фондоозброєності та зростання зносу основних засобів. Для забезпечення довгострокового розвитку і конкурентоспроможності ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» необхідно посилити інвестиції у відновлення, модернізацію та впровадження інтегрованих систем управління основними засобами.

7. Запропоновані напрями модернізації – зокрема оновлення обладнання, проведення технічного аудиту, запровадження планово-попереджувального обслуговування, підвищення кваліфікації персоналу та залучення зовнішнього фінансування – є логічними та обґрунтованими кроками, що дозволяють підвищити ефективність виробництва ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів».

8. Особливої уваги заслуговує проєкт впровадження нової високопродуктивної зерноочисної лінії, який демонструє позитивний економічний ефект уже в перший рік реалізації. Термін окупності менш ніж один рік підтверджує доцільність інвестиції. Окрім фінансових вигод, проєкт забезпечить зростання продуктивності, покращення якості продукції, скорочення витрат та розширення ринкових можливостей.

9. Таким чином, реалізація запропонованих заходів, з акцентом на технічне переоснащення, дозволить ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» не лише стабілізувати виробничу діяльність, а й вийти на якісно новий рівень ефективності, конкурентоспроможності та економічної результативності.

ВИСНОВКИ

У ході виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи були досягнуті поставлені цілі та повністю реалізовано сформульовані завдання. На основі отриманих результатів можна зробити наступні узагальнення та підсумкові висновки.

1. Розкрито сутність та роль основних засобів у діяльності підприємства. Основні засоби визначають технічний рівень виробництва, впливають на ефективність господарської діяльності, продуктивність праці, а також є важливим об'єктом обліку, оподаткування та управління. Від їхнього стану та рівня використання залежить не лише виробничий потенціал підприємства, а й результати його фінансово-економічної діяльності. Вивчення нормативно-правових джерел та наукових підходів дозволяє узагальнити трактування поняття «основні засоби» як довгострокових матеріальних активів, що функціонують у процесі створення продукції або надання послуг, з поступовим перенесенням своєї вартості на готову продукцію. Основні засоби становлять важливу частину активів підприємства і відіграють вирішальну роль у виробничому процесі, наданні послуг та реалізації управлінських функцій.

2. Висвітлено систему управління використанням основних засобів на підприємстві. Комплексне управління основними засобами охоплює всі етапи їх життєвого циклу – від придбання чи створення до списання, включаючи технічне обслуговування, модернізацію та контроль за ефективністю використання. Суб'єкти управління повинні забезпечувати раціональне використання ресурсів, оптимізувати витрати та своєчасно реагувати на зміни в технічному стані обладнання. Визначення чіткої стратегії, регулярний моніторинг, планування та коригування управлінських дій дають змогу не лише підтримувати працездатність основних засобів, але й підвищувати загальну конкурентоспроможність підприємства на ринку.

3. Розглянуто систему показників оцінки ефективності використання основних засобів. Комплексна система показників, що включає коефіцієнти

зносу, придатності, введення і вибуття, а також фондівдачу, фондомісткість, фондоозброєність, рентабельність і частку залишкової вартості в активах, дозволяє глибоко оцінити стан матеріально-технічної бази та ефективність її використання на підприємстві. Важливу роль у цьому процесі відіграє фінансова звітність, яка є основними джерелами інформації. Проведення поетапного аналізу основних засобів сприяє виявленню слабких місць, обґрунтуванню напрямів оновлення і модернізації активів, підвищенню ефективності виробничих процесів та зміцненню фінансової стійкості підприємства.

4. Проаналізовано нормативно-правове та інформаційне забезпечення використання основних засобів підприємства. Порівняння національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку НП(С)БО №7 з міжнародним стандартом МСБО 16 дозволило виокремити ключові відмінності й спільні риси, які мають бути враховані при виборі облікової політики підприємства. Національні стандарти містять детальнішу класифікацію основних засобів і ширший перелік методів амортизації, тоді як міжнародні підходи акцентують на гнучкості оцінювання після визнання та переоцінки.

Водночас інформаційне забезпечення процесу управління основними засобами має забезпечувати повний облік і контроль за їхнім технічним станом, витратами на утримання, амортизацією, модернізацією, зниженням корисності та своєчасною переоцінкою. Формування ефективної системи інформаційних потоків, інтегрованої в бухгалтерський облік, є запорукою підвищення ефективності управлінських рішень щодо використання основних засобів на підприємстві.

5. Надано організаційно-економічну характеристику підприємства. ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» є стабільним та конкурентоспроможним підприємством, що здійснює багатoproфільну діяльність у сфері переробки зернових культур. Компанія має розвинену виробничу й логістичну інфраструктуру, сучасне технологічне оснащення та чітко визначену місію, спрямовану на виготовлення якісної продукції з натуральної сировини. Диверсифікована діяльність та наявність власної торгової

марки дозволяють підприємству зберігати лідерські позиції на внутрішньому ринку, а також успішно адаптуватися до зовнішніх викликів, зокрема повномасштабної війни. Зміни у структурі збуту свідчать про стратегічну гнучкість управління та орієнтацію на збереження ринкових позицій за умов нестабільного середовища.

6. Здійснено діагностику фінансово-економічного стану підприємства. З одного боку, ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» демонструє зростання оборотних активів і валового прибутку, що свідчить про посилення короткострокової фінансової гнучкості та підвищення ефективності виробничих процесів. Структура активів трансформується у бік підвищення ліквідності, що є позитивною тенденцією в умовах нестабільного ринку. З іншого боку, відчутне скорочення обсягу необоротних активів, зменшення власного капіталу через наростання непокритого збитку та збільшення фінансових витрат вказують на погіршення фінансової стійкості підприємства. Значне зростання довгострокових зобов'язань і залежність від кредитного фінансування свідчать про зростаюче фінансове навантаження.

Ключовим негативним фактором є формування від'ємного фінансового результату до оподаткування у 2024 році, що зумовлено підвищенням адміністративних і фінансових витрат, скороченням інших операційних доходів, а також збільшенням витрат на збут. У сукупності це потребує посилення фінансового контролю, оптимізації витрат, реструктуризації зобов'язань і підвищення інвестиційної активності, зокрема у сфері оновлення виробничих потужностей. Надалі ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» варто спрямувати зусилля на забезпечення балансу між зростанням операційної ефективності та підтриманням належного рівня фінансової стабільності.

7. Проведено оцінювання існуючої системи управління використанням основних засобів підприємства. Проведена оцінка засвідчила, що ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» має функціонально побудовану систему управління використанням основних засобів із чітким розподілом відповідальності між структурними підрозділами. Наявність координаційної

вертикалі забезпечує ефективне виконання базових функцій з обліку, обслуговування, експлуатації та часткової модернізації основних засобів. Разом з тим, відсутність єдиного технічного центру управління цими активами створює загрозу фрагментованості рішень та ускладнює централізоване планування оновлення матеріально-технічної бази.

Аналіз техніко-економічних показників свідчить про зростання первісної вартості основних засобів, що вказує на певні інвестиційні зусилля підприємства. Проте водночас спостерігається зменшення їх залишкової вартості та підвищення рівня зносу, що свідчить про недостатню швидкість оновлення активів у порівнянні з темпами їх амортизації. Зростання коефіцієнта зносу до 68 % і зниження коефіцієнта придатності до 32 % вказують на поступове старіння основних засобів, що може негативно позначитися на ефективності виробництва та конкурентоспроможності підприємства. Підприємству доцільно активізувати інвестиції в модернізацію виробничого обладнання з метою зниження рівня зносу, підвищення технічної надійності та забезпечення сталого розвитку.

8. Розроблено та обґрунтовано напрями підвищення ефективності використання основних засобів підприємства. Аналіз показав, що ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» має низку проблем з використанням основних засобів, що негативно впливає на фінансовий стан підприємства. Застарілість обладнання, зниження фондоозброєності та рентабельності свідчать про необхідність модернізації виробничої бази. Запропоновані заходи спрямовані на підвищення продуктивності, зниження витрат і покращення якості продукції. Особливо ефективним є впровадження нової зерноочисної лінії, що дозволить збільшити обсяги виробництва, знизити експлуатаційні витрати та покращити конкурентоспроможність продукції. Впровадження цього проекту є економічно доцільним, має короткий термін окупності і створює умови для подальшого розвитку підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ареф'єва О. В., Сафонік Н. П., Кривенко Є. А. Фактори інноваційного розвитку системи матеріально-технічного забезпечення підприємства в умовах неотехнологічного відновлення. *Modern Economics*. 2021. № 30(2021). С. 13–20.
2. Балдинюк В. Система управління конкурентоспроможністю підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. №42. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-35>.
3. Баранов В. Виникнення, розвиток та сучасні підходи лін-менеджменту. *Грааль науки*. 2021. №1. № 76–82.
4. Бойко Р. В., Воронко Р. М., Редченко К. І. Облікове забезпечення системи управління основними засобами підприємства: організаційний аспект. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2022. № 70. С. 13–19.
5. Бондаренко С. М. Система «бережливе виробництво плюс шість сигм» як інструмент підвищення якості бізнес-процесів та сталого розвитку підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. № 17. С. 62–67.
6. Бредіхін В. М., Янченко Н. В., Мокрицька І. Ю. Основні засоби та ефективність їх використання. *Комунальне господарство міст. Серія : Економічні науки*. 2020. Т. 5. С. 90–95.
7. Буркова Л. А., Зволь В. О. Проблемні аспекти обліку основних засобів та напрями їх вирішення. *Вчені записки : зб. наук. пр. М-во освіти і науки України, Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана ; [редкол.: О. Яценко (голов. ред.) та ін.]*. Київ : КНЕУ, 2022. Вип. 26. С. 133–140.
8. Вагонова О. Г., Госалов Ю. С. Інноваційні аспекти класифікації основних засобів у динамічних секторах економіки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 1. С. 29-36.
9. Васільєва Л. М., Бугай Т. О. Узагальнення наукових підходів до сутності поняття «основні засоби» як об'єкта бухгалтерського обліку. *Бізнес Інформ*. 2023. №9. С. 186–191.

10. Васюренко Л. В., Балаганський О. І. Основні засоби та основний капітал в управлінському аспекті підприємства. *Інтелект XXI*. 2023. № 4. С. 26–30.
11. Вербівська Л. Теоретичні засади управління конкурентоспроможністю підприємства в контексті системного підходу. *Економічний простір*. 2023. №187. С. 78–83.
12. Гаврись М.О. Організація обліку та аналізу основних засобів на підприємствах України : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09. Харків, 2021. 289 с.
13. Головатий О.-М. М. Теоретичні основи визначення сутності виробничої потужності промислових підприємств. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. 2024. Вип. 42. С. 169–174.
14. Гороховець Ю. А., Гринь В. П., Пушкарь І. В., Кльоц А. К. Роль бухгалтерського обліку основних засобів в управлінні підприємством. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету: збірник наукових праць; за ред.: В.В. Коваленко (голов. ред.). (ISSN 2409-9260)*. Одеса: Одеський національний економічний університет, 2024. № 10 (323). С. 30–35.
15. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
16. Грицайова А. О., Кохан О. О., Камбулова Ю. В. Перспективи впровадження принципів Lean-виробництва в сфері органічних харчових продуктів. *Тренди LEAN-виробництва та пакування харчової продукції : матеріали X Міжнародної спеціалізованої науково-практичної конференції, 15 вересня 2021 р., м. Київ*. Київ : НУХТ, 2021. С. 117–119.
17. Далик В. П., Головатий О.-М. М. Методика діагностики якості використання виробничої потужності промислових підприємств. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. 2024. Вип. 43. С. 125–134.

18. Данилюк В. О., Костромін А. О. Особливості управління виробничою програмою підприємств харчової промисловості. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2021. Т. 1, № 5. С. 118–124.

19. Єпіфанова І. Ю., Ткачук Л. М., Беркатюк Ю. О. Теоретико-методологічні аспекти управління основними засобами будівельних підприємств. *Інновації та стійкість*. 2022. №4. С. 94–100.

20. Задорожний З-М, Муравський В., Костецький Я. Удосконалення обліку необоротних активів у системі ефективного управління ними. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2022. Том 5 (46). С. 149–160.

21. Капінос Г., Ларіонова К. Теоретико-методичні засади реалізації концепції ощадливого виробництва в практиці діяльності промислових підприємств. *Modeling the development of the economic systems*. 2022. № 2. С. 173–181.

22. Кірдіна О. Г., Орлова В. М., Пузіков Є. О. Теоретичні основи організації обліку основних засобів на підприємствах залізничного транспорту. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2023. №84. С. 55–62.

23. Кічанова О., Лисенко А. Актуальні проблеми обліку основних засобів. *Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем : матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф., 30 листоп. 2023 р.* Кропивницький : ЦНТУ, 2023. С. 192–195.

24. Кожемяченко О. О. Організація виробництва: курс лекцій: навч. посіб. для студ. спеціальності 051«Економіка». Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2021. 233 с.

25. Конституція України від 27.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

26. Короткова К. О. Виробнича та операційна діяльність: сучасні трактування сутності та співвідношення понять. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2021. № 4. С. 29–34.

27. Кравченко О. В., Селезньова О. В. Стан розвитку обліку та контролю основних засобів на вітчизняних підприємствах та напрями їх удосконалення. *Вісник Сумського державного університету. Серія : Економіка*. 2022. №2. С. 9–16.

28. Крупка Я. Д., Задорожний З. В., Денчук П. Н. та ін. Фінансовий облік : підручник; 3-тє вид., доп. та перероб. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 488 с.

29. Кухта К. О., Орошан Т. А. Класифікація основних засобів як важлива передумова їх обліку та аналізу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 21–22. С. 106–111.

30. Лисенко Т. І., Мироненко М. А., Усіченко І. В., Алексеєнко І. А. Операційний менеджмент. Навчальний посібник. Частина II. Дніпро: НМетАУ, 2021. 67 с.

31. Лопатовська О., Нікольчук Ю., Бондарук С. Основні засоби підприємства: методика аналізу та ефективність використання. *Трансформаційна економіка*. 2023. №5 (05). С. 75–81.

32. Луцька Н., Цюцяк А. Сутність основних засобів та аналіз ефективності їх використання в умовах цифрової трансформації. *Галицький економічний вісник*. Тернопіль. 2024. Том 91. № 6. С. 71–80.

33. Любачівський А., Носатий Д. Аналіз стану основних засобів як інструмент оцінки ефективності управління підприємством. *Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія : матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. дистанційної конф. [Тернопіль, 6 груд. 2024 р.]*. Тернопіль : ЗУНУ, 2024. С. 143–147.

34. Матюха М. М., Деркаченко Ю. Р. Організаційні засади обліку основних засобів на підприємстві. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2023. № 16. С. 1–18.

35. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» : документ 929_014. Редакція від 01 січня 2012 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014#Text.

36. Міньковська А. В., Шаповалов Є. В., Іонова К. О. Облік основних засобів: фінансовий та податковий аспекти. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2023. №10. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-10-09-03>.

37. Мустеца І. В., Фірчук М. С. Відновлення даних про об'єкти основних засобів на звільнених від окупації територіях. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2023. № 3 (91). С. 101–112.

38. Найда А. В., Чигіна Х. С. Науково-методичні аспекти аналізу основних засобів. *Економічний вісник Причорномор'я*. 2022. № 3 (359). С. 59–67.

39. Новіченко Л. С. Виробнича програма підприємства: зміст, фактори впливу та порядок формування. *Збірник наукових праць «Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту»*. 2022. № 2. С. 55–61.

40. Омельченко Т. Конкурентоспроможність українських підприємств в умовах війни. *Економіка і організація управління*. 2022. №3(47). С. 94–103.

41. Павелко О. В., Романець О. В., Чабар Ю. О. Організація бухгалтерського обліку основних засобів підприємств та суб'єктів державного сектору: напрями удосконалення. *Вісник НУБГП. Серія «Економічні науки»*. 2021. Випуск 4(96). С. 245–267.

42. Пилипенко С. М., Васюнець М.-А. Є. Економічна сутність основних засобів підприємства. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Менеджмент та маркетинг як фактори розвитку бізнесу в умовах економіки відновлення», 18-19 квітня 2023 р. / відп. ред. та упоряд. В. В. Храпкіна, К. В. Пічик. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія» 2023. Т. 2. С. 36–38.*

43. Повна С., Шабардін Д. Системні засади Lean як сучасної концепції управління, орієнтованої на підвищення конкурентоспроможності продукції та послуг. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2023. №1 (33). С. 40–53.

44. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

45. Порсюрора І. П. Удосконалення організації обліку основних засобів торговельного підприємства. *Бізнес Інформ*. 2023. № 4. С. 117–123.

46. Посохов І. М., Понікарова В. С. Концептуальні засади формування системи управління конкурентоспроможністю підприємства. *Міжнародні економічні відносини. Сталий розвиток України в умовах глобалізації та Європейської економічної інтеграції: проблеми, перспективи, ефективність: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 4 лют. 2024 р.)*. Харків: Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т», 2024. С. 220-227.

47. Прасол В. М. Планування і контроль на підприємстві : конспект для студентів денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; 051 – Економіка. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. 2021. 152 с.

48. Пристрельська О. О., Перетятко Ю. М. Можливості програми «BAS Бухгалтерія» для автоматизації обліку основних засобів. *Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку : тези доповідей IX Міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Чернігів, 27 листопада 2023 р.)*. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2023. С. 100–102.

49. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : Наказ Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>.

50. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>.

51. Проскуріна Н. М., Марко Н. Ю. Економічна сутність основних засобів. Дослідження науковців та нормативно-правові акти. *Scientific Notes of the International Humanitarian University*. 2022. № 37. С. 38–44.

52. Пчелинська Г. В. Особливості обліку вибуття основних засобів в умовах воєнного стану в Україні. *Економіка та суспільство*. 2023. №51. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-13>.

53. Пчелинська Г. В. Проблеми вибору методів оцінки основних засобів підприємства за критерієм суттєвості. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2024. № 1 (281). С. 35–41.

54. Радіонова Н. Й., Чучкевич Д. Ю. Дослідження впливу міжнародних стандартів на трансформацію обліку основних засобів підприємств. *Ефективна економіка*. 2024. № 8. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.8.33>.

55. Різник Н. М. Методика оптимізації виробничої програми підприємства. *Підготовлено тези доповіді: зб. матеріалів доп. учасн. міжн. наук.-пр. конф. «Цифрова економіка як фактор інновацій та сталого розвитку суспільства»*. Тернопіль: Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя (2-3 грудня 2021 р.). 2021. С. 82–83.

56. Савченко С. М., Кухарук А. Д., Редько К. Ю. Організація виробництва : практикум [для студентів спеціальностей 051 Економіка та 281 Публічне управління та адміністрування]. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 96 с.

57. Сафонік Н., Ватащук В. Підвищення ефективності відтворення та використання основних засобів підприємств транспортної галузі. *Економіка та суспільство*. 2023. №51. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-23>.

58. Семенова К. Д., Матвійчук Ю. Ю. Аналітичне забезпечення управління основними засобами промислових підприємств України. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету: зб. наук. праць; за ред.: В.В. Коваленко (голов. ред.)*. (ISSN 2409-9260). Одеса: Одеський національний економічний університет. 2023. № 3-4 (304-305). С. 49-55.

59. Снітко Є. О., Завгородня Є. Є. Операційний менеджмент: навч.-метод. посібник для самостійної роботи здобувачів вищої освіти денної, заочної форми

навчання та дистанційного навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» за освітньою програмою «Менеджмент організацій і адміністрування». Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 184 с.

60. Степаненко О. І. Основні засоби в системі бухгалтерського обліку та управління. *The scientific paradigm in the context of technological development and social change : scientific monograph* / [scien. ed.: A Jankovska]. Riga : «Baltija Publishing», 2023. Р. 1. С. 338–374.

61. Степаненко О. І. Основні засоби та їх класифікація в дисертаційних роботах українських науковців: обліковий аспект. *Економічні студії*. 2021. №1. С. 137–146.

62. Суліма М. О., Смірнов Д. Р. Облік основних засобів підприємства в умовах воєнного стану. *Інфраструктура ринку*. 2023. Вип. 70. С. 188–193.

63. Танасюк І. М. Формування стратегії відтворення основних засобів підприємства у сучасних умовах. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету: зб. наук. праць; за ред.: В.В. Коваленко (голов. ред.). (ISSN 2409-9260)*. Одеса: Одеський національний економічний університет. 2024. № 5-6 (318-319). С. 129–135.

64. Тельпіс І. Сутність та кваліфікація основних засобів підприємства як основа їх бухгалтерського обліку. *Актуальні аспекти соціально-економічного розвитку України: погляд молоді : тези IV Всеукр. студент. наук.-практ. конф., Одеса, 20-21 жовт. 2022 р.* / Одес. нац. технол. ун-т. Навч.-наук. ін.-т прикладної економіки і менеджменту ім. Г. Е. Вейнштейна. Одеса, 2022. С. 30–33.

65. Ткаченко О., Шатрава А. Сутність та класифікація необоротних активів в контексті їх обліку. *Економіка та суспільство*. 2024. №68. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-128>.

66. Товариство з обмеженою відповідальністю «Сквирський комбінат хлібопродуктів». *Бухгалтерська звітність за 2022–2024 рр.* URL: https://clarity-project.info/edr/00954544/yearly-finances?current_year=2024.

67. Товариство з обмеженою відповідальністю «Сквирський комбінат хлібопродуктів». *Офіційний сайт*. URL: <https://skviryanka.com.ua/uk/>.

68. Фрайман А. В. Селіванова Н. М. Удосконалення організації обліку основних засобів в період карантину. *Економіка: реалії часу*. 2022. № 2 (60). С. 68–81.

69. Харченко Ю. А., Марченко В. О. Удосконалення системи управління надійністю виробничої програми підприємства. *Економічний простір*. 2021. № 175. С. 87–93.

70. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

71. Черкашина Т. В. Проблемні питання обліку основних засобів в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету: зб. наук. праць; за ред.: В.В. Коваленко (голов. ред.). (ISSN 2409-9260)*. Одеса: Одеський національний економічний університет. 2024. №9 (322). С. 29–36.

72. Шацков В. В., Шацкова Л. П. Порівняльний аналіз обліку основних засобів суб'єктів державного та приватного секторів економіки. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2022. № 3 (21). С. 44-50.

73. YouControl. Досьє компанії «Сквирський комбінат хлібопродуктів». URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/00954544/.

Додатки

Додаток А

Дата звіту	18.02.2025
Підприємство	ТОВ "СКВИРСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ"
Територія	м. Сквир
За ЄДРПОУ	00954544
За КАТОТТГ	UA32020150010094707
За КОПФГ	240
За КВЕД	10.61
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Вид економічної діяльності	Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості
Середня кількість працівників	331
Адреса, телефон	09001, КИЇВСЬКА обл., м. СКВИРА, вул. КИЇВСЬКА, будинок 25

Баланс (Звіт про фінансовий стан) ТОВ «СКВИРСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ», 2024 рік

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	607.00	521.00
первісна вартість	1001	1 467.00	1 476.00
накопичена амортизація	1002	860.00	955.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	16 681.00	5 406.00
Основні засоби	1010	457 784.00	448 628.00
первісна вартість	1011	1 389 589.00	1 406 510.00
знос	1012	931 805.00	957 882.00
Інвестиційна нерухомість	1015	1 468.00	1 374.00
первісна вартість	1016	4 945.00	4 945.00
знос	1017	3 477.00	3 571.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	476 540.00	455 929.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	120 929.00	134 366.00

Продовження додатку А

Виробничі запаси	1101	83 980.00	98 015.00
Незавершене виробництво	1102	24.00	51.00
Готова продукція	1103	36 852.00	36 273.00
Товари	1104	73.00	27.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрахування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	89 507.00	87 476.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	7 197.00	4 060.00
з бюджетом	1135	9 301.00	11 672.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	98.00	2.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 455.00	75.00
Готівка	1166	2.00	11.00
Рахунки в банках	1167	2 453.00	64.00
Витрати майбутніх періодів	1170	148.00	188.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	1 597.00	2 459.00
Усього за розділом II	1195	231 232.00	240 298.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	707 772.00	696 227.00

Продовження додатку А

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	6 144.00	6 144.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	339 031.00	338 930.00
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-73 194.00	-95 238.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	271 981.00	249 836.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0.00	164 044.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	

Закінчення додатку А

Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	0.00	164 044.00
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	187 700.00	183 700.00
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	15 755.00	24 614.00
розрахунками з бюджетом	1620	1 083.00	1 801.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	868.00	1 340.00
розрахунками з оплати праці	1630	3 253.00	4 970.00
за одержаними авансами	1635	4 352.00	5 907.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	4 245.00	5 439.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	218 535.00	54 576.00
Усього за розділом III	1695	435 791.00	282 347.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	707 772.00	696 227.00

Додаток Б

Дата звіту	18.02.2025
Підприємство	ТОВ "СКВИРСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ"
Територія	м. Сквир
За ЄДРПОУ	00954544
За КАТОТТГ	UA32020150010094707
За КОПФГ	240
За КВЕД	10.61
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Вид економічної діяльності	Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості
Середня кількість працівників	331
Адреса, телефон	09001, КИЇВСЬКА обл., м. СКВИРА, вул. КИЇВСЬКА, будинок 25

Звіт про фінансові результати ТОВ «СКВИРСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ», 2024 р

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	626 916.00	522 772.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестрахування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	448 286.00	391 153.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	178 630.00	131 619.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	6 185.00	6 867.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	41 073.00	26 214.00
Витрати на збут	2150	97 414.00	80 757.00
Інші операційні витрати	2180	6 607.00	6 181.00

Закінчення додатку Б

Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	39 721.00	25 334.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220		0.00
Інші доходи	2240	21.00	42.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	61 871.00	61 661.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	16.00	735.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
збиток	2295	22 145.00	37 020.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		0.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
збиток	2355	22 145.00	37 020.00

Додаток В

Дата звіту	20.02.2024
Підприємство	ТОВ "СКВИРСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ"
Територія	м. Сквир
За ЄДРПОУ	00954544
За КАТОТТГ	UA32020150010094707
За КОПФГ	240
За КВЕД	10.61
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Вид економічної діяльності	Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості
Середня кількість працівників	325
Адреса, телефон	09001, КИЇВСЬКА обл., м. СКВИРА, вул. КИЇВСЬКА, будинок 25

Баланс (Звіт про фінансовий стан) ТОВ «СКВИРСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ», 2023 рік

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	709.00	607.00
первісна вартість	1001	1 973.00	1 467.00
накопичена амортизація	1002	1 264.00	860.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	9 909.00	16 681.00
Основні засоби	1010	466 552.00	457 784.00
первісна вартість	1011	1 385 146.00	1 389 589.00
знос	1012	918 594.00	931 805.00
Інвестиційна нерухомість	1015	1 549.00	1 468.00
первісна вартість	1016	4 945.00	4 945.00
знос	1017	3 396.00	3 477.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	478 719.00	476 540.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	108 443.00	120 929.00
Виробничі запаси	1101	72 845.00	83 980.00

Продовження додатку В

Незавершене виробництво	1102	5.00	24.00
Готова продукція	1103	35 418.00	36 852.00
Товари	1104	175.00	73.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестраховання	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	98 980.00	89 507.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	12 147.00	7 197.00
з бюджетом	1135	3 305.00	9 301.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	11.00	98.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	636.00	2 455.00
Готівка	1166	60.00	2.00
Рахунки в банках	1167	576.00	2 453.00
Витрати майбутніх періодів	1170	125.00	148.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	3 477.00	1 597.00
Усього за розділом II	1195	227 124.00	231 232.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	705 843.00	707 772.00

Продовження додатку В

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	6 144.00	6 144.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	339 946.00	339 031.00
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-37 089.00	-73 194.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	309 001.00	271 981.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0.00	
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	

Закінчення додатку В

інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	0.00	0.00
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	147 000.00	187 700.00
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	82 044.00	
товари, роботи, послуги	1615	15 062.00	15 755.00
розрахунками з бюджетом	1620	1 156.00	1 083.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	968.00	868.00
розрахунками з оплати праці	1630	3 706.00	3 253.00
за одержаними авансами	1635	3 749.00	4 352.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	7 009.00	4 245.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	136 148.00	218 535.00
Усього за розділом III	1695	396 842.00	435 791.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	705 843.00	707 772.00

Додаток Г

Дата звіту	20.02.2024
Підприємство	ТОВ "СКВИРСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ"
Територія	м. Сквир
За ЄДРПОУ	00954544
За КАТОТТГ	UA32020150010094707
За КОПФГ	240
За КВЕД	10.61
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Вид економічної діяльності	Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості
Середня кількість працівників	325
Адреса, телефон	09001, КИЇВСЬКА обл., м. СКВИРА, вул. КИЇВСЬКА, будинок 25

Звіт про фінансові результати ТОВ «СКВИРСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ», 2023 р

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	522 772.00	659 186.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестрахування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	391 153.00	498 277.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	131 619.00	160 909.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	6 867.00	13 153.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	26 214.00	25 669.00
Витрати на збут	2150	80 757.00	85 633.00
Інші операційні витрати	2180	6 181.00	7 354.00

Закінчення додатку Г

Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	25 334.00	55 406.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220		0.00
Інші доходи	2240	42.00	208.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	61 661.00	46 925.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	735.00	1 318.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290		7 371.00
збиток	2295	37 020.00	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		0.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350		7 371.00
збиток	2355	37 020.00	

Додаток Д

Дата звіту	27.02.2023
Підприємство	ТОВ "СКВИРСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ"
Територія	м. Сквир
За ЄДРПОУ	00954544
За КАТОТТГ	UA32020150010094707
За КОПФГ	240
За КВЕД	10.61
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Вид економічної діяльності	Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості
Середня кількість працівників	329
Адреса, телефон	09001, КИЇВСЬКА обл., м. СКВИРА, вул. КИЇВСЬКА, будинок 25

Баланс (Звіт про фінансовий стан) ТОВ «СКВИРСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ», 2022 рік

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	804.00	709.00
первісна вартість	1001	1 958.00	1 973.00
накопичена амортизація	1002	1 154.00	1 264.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	7 054.00	9 909.00
Основні засоби	1010	476 428.00	466 552.00
первісна вартість	1011	1 375 976.00	1 385 146.00
знос	1012	899 548.00	918 594.00
Інвестиційна нерухомість	1015	817.00	1 549.00
первісна вартість	1016	984.00	4 945.00
знос	1017	167.00	3 396.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	485 103.00	478 719.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	105 706.00	108 443.00
Виробничі запаси	1101	71 083.00	72 845.00

Продовження додатку Д

Незавершене виробництво	1102	20.00	5.00
Готова продукція	1103	33 997.00	35 418.00
Товари	1104	606.00	175.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрахування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	106 223.00	98 980.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	3 658.00	12 147.00
з бюджетом	1135	2 520.00	3 305.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	66.00	11.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 233.00	636.00
Готівка	1166	7.00	60.00
Рахунки в банках	1167	1 226.00	576.00
Витрати майбутніх періодів	1170	3 617.00	125.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	2 096.00	3 477.00
Усього за розділом II	1195	225 119.00	227 124.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	710 222.00	705 843.00

Продовження додатку Д

Пасив			
Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	6 144.00	6 144.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	341 401.00	339 946.00
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-45 915.00	-37 089.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	301 630.00	309 001.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	164 044.00	
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	

Закінчення додатку Д

інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	164 044.00	0.00
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	138 900.00	147 000.00
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	3 333.00	82 044.00
товари, роботи, послуги	1615	36 700.00	15 062.00
розрахунками з бюджетом	1620	839.00	1 156.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	760.00	968.00
розрахунками з оплати праці	1630	3 029.00	3 706.00
за одержаними авансами	1635	3 485.00	3 749.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	5 017.00	7 009.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	52 485.00	136 148.00
Усього за розділом III	1695	244 548.00	396 842.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	710 222.00	705 843.00

Додаток Е

Дата звіту	27.02.2023
Підприємство	ТОВ "СКВИРСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ"
Територія	м. Сквир
За ЄДРПОУ	00954544
За КАТОТТГ	UA32020150010094707
За КОПФГ	240
За КВЕД	10.61
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Вид економічної діяльності	Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості
Середня кількість працівників	329
Адреса, телефон	09001, КИЇВСЬКА обл., м. СКВИРА, вул. КИЇВСЬКА, будинок 25

Звіт про фінансові результати ТОВ «СКВИРСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ», 2022 р

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	659 186.00	600 159.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестрахування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	498 277.00	465 319.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	160 909.00	134 840.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	13 153.00	5 926.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	25 669.00	18 232.00
Витрати на збут	2150	85 633.00	92 647.00

Закінчення додатку Е

Інші операційні витрати	2180	7 354.00	7 105.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	55 406.00	22 782.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220		0.00
Інші доходи	2240	208.00	65.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	46 925.00	40 997.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	1 318.00	630.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	7 371.00	
збиток	2295		18 780.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		0.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	7 371.00	
збиток	2355		18 780.00